

Міністерство освіти і науки України

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

**ТЕСТИ ДЛЯ ПЕРЕВІРКИ І ОЦІНЮВАННЯ
ЗНАНЬ З ІСТОРІЇ УКРАЇНИ
ДЛЯ СТУДЕНТІВ УСІХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ**

Затверджено методичною
радою університету,
протокол №3 від 10.12.2008 р.

Харків
ХНАДУ
2009

Укладач Ковальов В.І.

Кафедра українознавства

Тести призначені для перевірки і оцінювання знань студентів з історії України.

Працюючи над тестами, студент повинен уважно перечитати запитання і запропоновані до нього по три відповіді, а потім вибрати одну, на його думку, правильну відповідь. Кожна правильна відповідь оцінюється балами в залежності від складності запитання: більше балів надається за складніше запитання і менше – за легше. Сума набраних балів за правильні відповіді за кожною окремою темою складає остаточну оцінку за тестування цієї теми. Максимальна сума набраних балів за кожну конкретну тему може складати 100 балів.

Вступ. Предмет і метод дисципліни «Історія України»

1. Що вивчає історична наука?

- 1) відносини між людьми в процесі виробництва матеріальних благ;
- 2) закономірності розвитку суспільного життя;
- 3) розвиток людського суспільства від його виникнення до сьогодення.

2. Які науки з названих нижче вивчають відносини в людському суспільстві?

- 1) гуманітарні;
- 2) природничі;
- 3) математичні.

3. З якими з перелічених нижче наук найбільше пов'язана історична наука?

- 1) з фізикою, хімією, математикою;
- 2) з філософією, політологією, основами економічної теорії;
- 3) з медициною, біологією, біохімією.

4. Що являє собою предмет історії України?

- 1) взаємовідносини поміж людьми в процесі виробництва ними матеріальних благ;
- 2) сукупність явищ, подій, фактів, що відбувалися в Україні з давніх часів і до наших днів;
- 3) рослинний і тваринний світ України.

5. Що вивчає дисципліна «Історія України»?

- 1) виникнення і розвиток людського суспільства на території сучасної України від появи людини і до нинішніх днів;
- 2) зародження, існування і діяльність в Україні політичних партій і рухів;
- 3) переважно життя і діяльність князів, гетьманів, царів, генсеків, президентів.

6. Чи можна вважати історію України складовою частиною світової історії?

- 1) ні, тому що Україна – це суверенна, незалежна держава;
- 2) ні, тому що Україна ніколи не мала своєї державності;
- 3) так, історія України є складовою частиною світової історії.

7. Чим відрізняється вузівський курс історії України від шкільного курсу?

- 1) абсолютно нічим;
- 2) вузівський курс історії України допомагає студентам з'ясувати причинно-наслідкові зв'язки історичного процесу, закономірності й закони розвитку людського суспільства, чого немає в шкільному курсі;
- 3) ні чим, бо вузівський курс, як і шкільний, вивчає лише події, факти, імена.

8. Який з перелічених нижче принципів історичної науки вимагає вивчати, оцінювати історичні події, явища, з'ясувавши істину, правду, виключаючи тенденційність?

- 1) об'єктивності;
- 2) єдності теорії й практики;
- 3) пріоритету суспільного прогресу.

9. Чи можна знати історію України, вивчаючи лише окремі її події і факти?

- 1) можна, для цього потрібно добре засвоїти лише хронологічні дати;
- 2) ні, це будуть неповні, лише фрагментарні знання;
- 3) можна, бо саме так побудована історична наука.

10. Що є основою історичного дослідження?

- 1) першоджерела;
- 2) художня література;
- 3) усні перекази про історичні події, про людей.

11. Що є першоджерелами вивчення історії України?

- 1) художня література;
- 2) археологічні пам'ятки, державні акти, архівні матеріали;
- 3) пригодницька література.

12. Чи можна мемуарну літературу вважати першоджерелами?

- 1) ні, бо вона належить до художньої літератури;
- 2) мемуари є єдиними першоджерелами, оскільки їх автори, як правило, є учасниками історичних подій;
- 3) можна в тому разі, коли їх автори об'єктивно описують події, користуючись архівними матеріалами, не перекручують і не прикрашають факти, події.

13. Яка наука вивчає історичну науку?

- 1) філософія;
- 2) фізична географія;
- 3) історіографія.

14. Для чого потрібна історична підготовка фахівцеві з вищою технічною освітою?

- 1) щоб мати свою точку зору на крупні історичні процеси, свій підхід до аналізу найважливіших суспільних явищ у минулому і сьогодні навколо нас;
- 2) заради престижу у виробничому колективі;
- 3) наявність історичної підготовки вимагається під час прийому на будь-яку роботу.

Тема 1. Первіснообщинний лад і східнослов'янське суспільство

1. З чого бере початок історія людства?

- 1) з появи життя на Землі;
- 2) з появи на Землі першої людини;
- 3) з того відрізка часу, який вперше зафіксований у найдавніших письмових джерелах, у першу чергу в літописах, що дійшли до нас.

2. Коли з'явилася первісна людина на території сучасної України?

- 1) близько 1 мільйона років тому;
- 2) 100 тисяч років тому;
- 3) близько трьох-чотирьох тисяч років тому.

3. Яка історична наука вивчає пам'ятники матеріальної культури найдавніших часів?

- 1) історіографія;
- 2) іконографія;
- 3) археологія.

4. Що являє собою первіснообщинний лад?

- 1) це суспільний устрій людства з розвиненими класовими відносинами;
- 2) це перша в історії людини суспільно-економічна формація, що охоплює час від появи першої людини і до зародження класового суспільства;
- 3) це суспільний лад, у якому людина вперше привчила диких тварин.

5. Що покладене в основу назв віків первіснообщинного ладу?

- 1) матеріал, з якого здебільшого вироблялися знаряддя праці;
- 2) перші слова, які залишили після себе в наскальних надписах первісні люди;
- 3) матеріали, які першими були знайдені археологами.

6. Яка з цих послідовностей правильна?

- 1) бронзовий, кам'яний, залізний;
- 2) кам'яний бронзовий, залізний;
- 3) кам'яний, залізний, бронзовий.

7. В якій послідовності слід розглядати перелічені нижче періоди кам'яного віку?

- 1) мезоліт, неоліт, палеоліт;
- 2) палеоліт, мезоліт, неоліт;
- 3) мезоліт, палеоліт, неоліт.

8. Що являла собою організація суспільства періоду раннього палеоліту?

- 1) первісна дородова община;
- 2) сусідська община;
- 3) парна сім'я.

9. Що було основним у господарській діяльності первісної людини періоду раннього палеоліту?

- 1) збирання рослинної їжі та епізодичне полювання на дрібних тварин;
- 2) обробка землі примітивними знаряддями праці;
- 3) догляд за прирученими тваринами.

10. Яке місце займав вогонь у житті людини раннього палеоліту?

- 1) в цей період людина ще не знала вогню;
- 2) людина знала вогонь, користувалася ним, але ще не вміла його добувати;
- 3) людина добре володіла вогнем, уміла його видобувати і підтримувати.

11. Чи можна в сучасних умовах мавпу зробити людиною?

- 1) так, можна, але для цього ще не вироблена відповідна технологія;
- 2) так, вже є деякі позитивні наслідки цієї роботи;
- 3) ні, тому що зміни в укладі життя мавпи і мавполюдини відбувалися надто повільно, тривали сотні тисяч років.

12. Коли полювання поряд зі збиральництвом стало найважливішим видом господарської діяльності первісної людини?

- 1) в умовах раннього палеоліту;
- 2) в середньому палеоліті;
- 3) в неоліті.

13. Коли виникають расові відмінності людей?

- 1) з моменту виділення людини з тваринного світу;
- 2) в умовах середнього палеоліту;
- 3) в умовах формування феодальних відносин у суспільстві.

14. Чи мав льодовиковий період суттєвий вплив на розвиток первісної людини?

- 1) ні, не мав ніякого;
- 2) вплив був зовсім мінімальним;
- 3) за цей час удосконалились знаряддя праці людини, ускладнилася мова, людина почала заселяти печери тощо.

- 15. Переважно який вигляд мало житло людини доби пізнього палеоліту?**
- 1) природні печери, пристосовані для житла;
  - 2) землянки, закриті шкірами, з вогнищами посередині;
  - 3) близький до житла сучасної людини.
- 16. Що являв собою суспільний устрій людей доби пізнього палеоліту?**
- 1) плем'я;
  - 2) первісна доророва община;
  - 3) родовий лад.
- 17. Що послужило головними причинами виникнення матріархату?**
- 1) психологічні особливості жінок;
  - 2) те, що жінка вела господарство, готувала їжу, доглядала за житлом, підтримувала вогонь; родовід вівся від матері-жінки;
  - 3) виникнення парного шлюбу.
- 18. Чим пояснюється наявність у людей періодів палеоліту і мезоліту спільної праці і спільної власності на засоби виробництва та продукти праці?**
- 1) низьким рівнем розвитку продуктивних сил;
  - 2) однорідним класовим складом населення;
  - 3) тим, що людина ще не навчилася експлуатувати іншу людину.
- 19. Який вид зброї, винайдений у добу мезоліту, зберігся у людей аж до середньовіччя?**
- 1) звичайна палиця;
  - 2) бойова сокира;
  - 3) лук зі стрілами.
- 20. Які зміни відбулися в житті первісної людини в зв'язку з її переходом до землеробства і скотарства?**
- 1) ніяких змін не відбулося;
  - 2) збільшилось виробництво продуктів, що разом з цим призвело до майнового розшарування суспільства;
  - 3) люди перестали займатися збиранням, полюванням і рибною ловлею.
- 21. Коли чоловіки посіли провідне місце у виробництві і сім'ї, а на зміну матріархатові прийшов патріархат?**
- 1) в період розшарування суспільства на багатих і бідних;
  - 2) після відокремлення скотарства від мисливства і виділення його з землеробства, коли чоловіча праця стала основною в суспільному виробництві;
  - 3) після суттєвих змін, що відбулися в праці землеробів.

22. Чим відрізняється плем'я від роду?

- 1) нічим;
- 2) плем'я являє собою форму організації суспільства, в якій відсутні родинні та господарські зв'язки людей;
- 3) племена – це об'єднання родів, які проживали на сусідніх територіях і мали поміж собою родинні, економічні та господарські зв'язки.

23. Звідки племена культур доби неоліту отримали свою назву?

- 1) з надписів у печерах, зроблених первісними людьми;
- 2) з усних переказів;
- 3) назви племен давалися в наші часи археологами за назвами місцевостей, населених пунктів, поблизу яких були виявлені і вивчені поселення цих племен.

24. Чому мідний вік займає незначне місце у вивченні історії первісного суспільства?

- 1) мідний вік був дуже короткотічним у порівнянні з кам'яним, бронзовим та залізним віками;
- 2) тому що до нашого часу залишилося мало пам'яток матеріальної культури цього періоду;
- 3) історики приділяли незначну увагу вивченню цього періоду.

25. Який суспільно-політичний устрій панував на території сучасної України в VI-V століттях до н.е.?

- 1) первіснообщинний;
- 2) рабовласницький;
- 3) феодалний.

26. Чи було класичним рабство в східних слов'ян?

- 1) так, було;
- 2) рабства в східних слов'ян не було зовсім;
- 3) рабство в східних слов'ян не було класичним і мало специфічні особливості: люди, повернуті в рабство, як правило, ставали членами сімей своїх володарів, їх праця була другорядною, або ж полонені відпускалися на волю.

27. Чому рабство в східних слов'ян було безперспективним?

- 1) рабовласники не мали можливостей вільно придбавати рабів;
- 2) період розкладу первіснообщинного ладу в слов'ян співпав з періодом розпаду рабовласницьких відносин у Західній Європі; феодалні відносини, як більш прогресивні, прийшли у слов'ян на зміну первіснообщинним;
- 3) слов'яни були територіально ізольованими від іншого світу, і рабовласницькі відносини їм були незнайомими.

28. Чому рабовласницькі міста-держави в Північному Причорномор'ї проіснували відносно короткий відрізок часу (близько двох століть)?

- 1) із-за несприятливих кліматичних умов;
- 2) із-за гострої внутрішньої класової боротьби та частих набігів кочових племен;
- 3) із-за відсутності плодородних земель.

29. Які групи слов'янських племен більшістю дослідників вважаються попередниками сучасних українців, росіян, білорусів?

- 1) східні слов'яни;
- 2) західні слов'яни;
- 3) південні слов'яни.

30. Чи можна вважати скіфів предками сучасних українців?

- 1) ні, тому що скіфи на території сучасної України не проживали;
- 2) так, це предки слов'ян і сучасних українців;
- 3) ні, це іранська група племен, що поселялася рядом із слов'янами.

31. Що являє собою товарне виробництво?

- 1) виробництво лише для власного споживання;
- 2) виробництво для обміну чи продажу;
- 3) виробництво, що ґрунтується на застосуванні машин.

32. Що являла собою територіально-сусідська община?

- 1) форму суспільного устрою, ґрунтовану на об'єднанні груп сусідніх, але самостійних домогосподарств;
- 2) общину, ґрунтовану на общинних відносинах;
- 3) на певній території проживали племена, між якими існували незначні родинні зв'язки.

33. Що позначалося терміном «землі» у східних слов'ян?

- 1) військові союзи;
- 2) територіальні князівства, що склалися з різних племен або їх частин;
- 3) родоплемінні союзи.

34. Назвіть перші міста, що виникли в східних слов'ян на території сучасної України?

- 1) Полтава, Харків, Одеса, Суми;
- 2) Київ, Чернігів;
- 3) Новгород, Смоленськ, Полоцьк.

35. Яку релігію мали східні слов'яни у VII-VIII століттях н.е.?

- 1) християнство;
- 2) іудаїзм;
- 3) східні слов'яни на той час були язичниками і не мали своєї релігії.

36. Що значною мірою стримувало розвиток суспільних і господарсько-економічних процесів у східних слов'ян у першому тисячолітті н.е.?

- 1) тяжка боротьба з загарбниками за виживання;
- 2) несприятливі кліматичні умови;
- 3) залишки рабовласницьких відносин.

Тема 2. Київська Русь. Феодальна роздробленість

1. Що сприяло формуванню в IX столітті держави в східних слов'ян?

- 1) дуже високий рівень розвитку продуктивних сил;
- 2) родиноплеменна знать, яка швидко збагачувалась, потребувала підтримки свого панування над рештою населення; кочові племена постійно нападали на окремі князівства;
- 3) розрізнені армійські формування в окремих феодалів треба було об'єднати в єдину армію, що можливо лише в умовах єдиної централізованої держави.

2. Чи має підтвердження «норманська теорія» утворення давньоруської держави?

- 1) так, літописи та легенди об'єктивно підтверджують суспільні процеси, що відбувались у східних слов'ян під впливом варягів;
- 2) в історії ранньофеодальної Русі немає більш-менш помітних слідів впливу варягів на соціально-економічні та політичні інститути слов'ян, на їх мову і культуру;
- 3) археологічні знахідки підтверджують великий вплив варягів на утворення давньоруської держави.

3. Який суспільно-політичний лад панував у Київській Русі?

- 1) первіснообщинний;
- 2) рабовласницький ;
- 3) ранній феодальний.

4. Що свідчило про те, що Київська Русь була досить міцною, розвиненою, відомою в світі державою?

- 1) на Русі була розвинена зовнішня торгівля, існували договори з Візантією тощо;
- 2) з незапам'ятних часів на Русі була своя релігія;
- 3) русичі вміло використовували в своїх цілях сили природи.

5. Що свідчило про те, що на Русі здавна була своя писемність?

- 1) на Русі раніше, ніж у інших країнах Європи, почалося книгодрукування;

- 2) договір князя Олега з Візантією був складений давньоруською і давньогрецькою мовами;
- 3) писемність у Київській Русі з'явилася лише в період феодальної роздробленості.

6. За що древляни убили князя Ігоря?

- 1) за нездатність керувати військом під час походів;
- 2) за непомірну жадібність під час збору податі;
- 3) від нерозуміння його далекосяжної зовнішньої політики.

7. Чи можна вважати, що княгиня Ольга проводила ту ж саму внутрішню і зовнішню політику держави, яку вів її чоловік князь Ігор?

- 1) так, можна повністю.
- 2) Ольга на відміну від князя Ігоря упорядкувала збір податі;
- 3) у внутрішній і зовнішній політиці Ольга повністю повторила досвід свого чоловіка князя Ігоря.

8. Що свідчило про те, що на Русі за часів князя Володимира Великого вже повністю склалися феодально-кріпосницькі виробничі відносини?

- 1) з'явилися крупні феодалы-землевласники;
- 2) з'явилися перші заводи і фабрики;
- 3) усім селянам порівну роздали князівські землі.

9. Яка з найбільш поширених на той час у світі релігій була вибрана князем Володимиром для запровадження на Русі?

- 1) іудейство;
- 2) іслам;
- 3) християнство.

10. Яке значення мало хрещення Русі для подальшого розвитку держави?

- 1) зміцнювалася державна влада і територіальна єдність Русі, яка ставала рівною з іншими християнськими державами;
- 2) задовольнялося бажання народу мати свою релігію;
- 3) Русь отримувала перевагу в зовнішній торгівлі з країнами Африки.

11. Що являла собою «Руська правда» Ярослава Мудрого?

- 1) перша українська газета;
- 2) перший збірник законів на Русі;
- 3) перша конституція Української РСР.

12. Яка причина масових народних заворушень на Русі другої половини XI століття?

- 1) засуха і неврожай;
- 2) посилення ролі крупного феодального землеволодіння, подальший розвиток феодальних відносин;
- 3) війна, яку розв'язав ефіопський король проти Київської Русі.

13. Що послужило головними причинами роздробленості давньоруської держави?

- 1) часті набіги кочових племен;
- 2) розвиток феодальних відносин, зміцнення окремих князівств і ба-
жання дрібних феодалів позбавитися центральної влади; послаблен-ня
кочових племен, які робили набіги на руські землі;
- 3) вторгнення на Русь монголо-татарських загарбників.

14. Чи можна вважати феодальну роздробленість Київської Русі наслідком її економічного занепаду?

- 1) так, можна;
- 2) можна, оскільки роздробленість будь-якої держави є, перш за все, на-
слідком її економічного занепаду;
- 3) ні, занепаду не було, оскільки відокремлені князівства були міцними,
розвиненими і вже могли існувати самостійно.

15. Що являла собою феодальна вотчина (або отчина)?

- 1) вид повинності на користь державі;
- 2) земля, що її отримувал воїн за службу князеві;
- 3) земельне володіння, що переходило від батька до сина.

**16. Переважно який характер мали феодальні вотчини та селянські об-
щини за часів феодальної роздробленості Русі?**

- 1) переважно натуральний;
- 2) переважно товарний;
- 3) переважно капіталістичний.

17. Що означає термін «закупи»?

- 1) продукти, закуплені феодалами в селян;
- 2) вид торгівлі;
- 3) селяни, які брали в феодалів у борг «купу» – тобто частину врожаю,
худоби, грошей тощо і ставали від них залежними.

18. Що означає термін «смерди»?

- 1) вид житла;
- 2) основна маса сільського населення;
- 3) рогата худоба.

**19. Назвіть найбільші міста Галицько-Волинського князівства періоду
феодальної роздробленості:**

- 1) Новгород, Суздаль, Псков, Ростов Великий;
- 2) Галич, Львів, Перемишль, Володимир-Волинський;
- 3) Житомир, Київ, Чернігів, Харків.

20. Що являли собою давньоруські літописи?

- 1) своєрідні хроніки тривалих часів, у яких описувалося здебільшого життя князів, знаті, їх походи та інше;
- 2) книги реєстрації народжених за «літо», тобто за один рік;
- 3) надписи на стінах храмів, залишені будівельниками.

21. Що Вам відомо про берестяні грамоти?

- 1) це почесні грамоти, якими нагороджували людей за охорону берестяних лісів;
- 2) це берестяні прути, якими карали в школах учнів;
- 3) це шматочки березової кори, які використовувалися для письма.

22. Що сприяло відносно швидкому завоюванню монголо-татарами давньоруських земель?

- 1) відсутність у окремих князівствах озброєних дружинників;
- 2) роздробленість давньоруської держави;
- 3) наявність у монголо-татар важкої артилерії.

23. Чому шкода, що була завдана золотоординськими завойовниками країнам Західної Європи, була меншою, ніж пограбування земель Південно-Західної Русі?

- 1) місцевий ландшафт західноєвропейських країн був дуже незручним для походів хана Батия;
- 2) завоювання країн Західної Європи не входило до попередніх планів хана Батия;
- 3) головний удар завойовників сприйняла на себе Русь, тому сили Золотої Орди, що спрямовувалися в Західну Європу, були значно послабленими.

24. Які наслідки монголо-татарських завоювань для Русі?

- 1) монголо-татарська навала загальмувала розвиток давньоруських земель і призвела до їх значного відставання від розвинених країн Західної Європи;
- 2) загарбниками було відвойовано в Русі багато земель;
- 3) завоювання мали великий негативний вплив лише на подальший стан важкої промисловості й залізничного транспорту на Русі.

Тема 3. Становище українських земель у другій половині XIV – першій половині XVI століть

1. Що являв собою вотчинний суд?

- 1) суд Великого князя;
- 2) суд польського короля;
- 3) суд удільних феодалів на місцях.

2. З якою метою на Русі застосовувався вотчинний суд?

- 1) з метою досягнення справедливості в правосудді;
- 2) для посилення закріпачення селян;
- 3) з метою спрощення ведення судового процесу.

3. В чому полягали державні повинності селян Галичини в XIV-XV століттях?

- 1) селяни несли лише обов'язкову військову службу;
- 2) селяни сплачували податки, будували і ремонтували замки, дороги, мости тощо;
- 3) селяни відбували лише відробіткову ренту на користь феодалам.

4. Хто такі селяни військової служби в Україні в XIV-XV століттях?

- 1) селяни, що призивалися на службу до війська на 25 років;
- 2) селяни, які в разі необхідності повинні були покидати свою роботу і вливатися до ополчення;
- 3) селяни, що бралися Великим князем на військову службу, тимчасово звільнялися від феодальних повинностей, але службу відбували за свій кошт.

5. Яких селян називали «похожими»?

- 1) зовні схожих один на іншого;
- 2) таких, які були феодально залежними, але зберігали право переходу від одного феодального володіння до іншого;
- 3) тих, що відправлялися в походи в інші землі в пошуках заробітку.

6. Що являли собою цехи, які з'явилися в Україні в XV столітті?

- 1) об'єднання ремісників однієї або кількох споріднених професій;
- 2) підрозділи на крупних промислових підприємствах;
- 3) навчальні заклади, які готували ремісників.

7. Яке з перелічених нижче міст України першим отримало привілеї на самоврядування (так зване «Магдебурзьке право»)?

- 1) Харків;
- 2) Львів;
- 3) Донецьк.

8. Яку мету переслідувала польська шляхта, здійснивши унію католицької та православної церков?

- 1) послабити зв'язки українського і білоруського народів з Московською державою;
- 2) спростити стосунки України з країнами Азії;
- 3) надати українцям право вільного вибору релігії.

9. Як склалися стосунки між Україною і Туреччиною в XIV-XV століттях?

- 1) ці стосунки були миролюбними з обох сторін;
- 2) українці дуже часто здійснювали спустошливі походи на турецькі міста і утримували їх у своїх руках, а за звільнення брали великі викупи;
- 3) в Україну частими були турецько-татарські набіги, грабувалися міста і села, тисячі людей забиралися в полон і продавалися в рабство.

10. Чи можна вважати, що причини виникнення козацтва мали лише односторонній характер?

- 1) причина виникнення козацтва була лише одна: це боротьба з кріпосництвом;
- 2) причина виникнення козацтва була лише одна – військово-стратегічна: найнятися на військову службу до польського короля чи кримського хана;
- 3) причин виникнення козацтва було кілька: економічні, соціальні, військові, політичні.

11. Чим переважно займалися козаки?

- 1) несли лише військову службу;
- 2) військову службу поєднували із землеробством і скотарством;
- 3) займалися лише мисливством і рибальством.

12. З якою метою була створена Запорізька Січ?

- 1) для боротьби проти татар і польської шляхти;
- 2) для освоєння нових земель;
- 3) для отримання козаками привілеїв по службі.

13. Чи можна вважати військово-адміністративне врядування в Запорізькій Січі абсолютно демократичним?

- 1) так, можна, бо всі посади в Січі були виборними;
- 2) так, можна, бо кожен козак у Січі мав право голосу;
- 3) ні, бо існувало майнове розшарування, верхівка козацтва мала перевагу над рядовим козацтвом, тому Січ не була абсолютно демократичною.

14. Хто такі реєстрові козаки?

- 1) селяни-втікачі, які знаходились на обліку в поліції;
- 2) козаки, які мали землі за межами козацького кошу;
- 3) козаки, що наймалися на службу до польського короля і заносилися до спеціального списку (реєстру), а за службу отримували платню.

15. Чим відрізнялися реєстрові козаки від нереєстрових?

- 1) нічим;
- 2) до реєстру попадали переважно заможні козаки, які, на відміну від нереєстрових, мали привілеї, отримували платню за службу;
- 3) реєстрові козаки, на відміну від нереєстрових, не мали права покидати землі свого феодала без його дозволу.

16. Як складалися стосунки між козаками і українськими селянами?

- 1) козаки були байдужими до нужд селянства;
- 2) в більшості своїй козаки підтримували селянські виступи проти феодалного гніту;
- 3) інтереси козаків і селян не співпадали, між ними не було ніяких стосунків.

17. Коли і де вперше зустрічається назва південно-західних земель Русі як Україна?

- 1) в описах IX століття про становлення давньоруської держави;
- 2) в Київському літописі під датою 1187 рік;
- 3) в «Слові о полку Ігоревім».

18. Коли розпочався процес формування єдиної української народності?

- 1) в добу первіснообщинного ладу;
- 2) в добу Київської Русі та її феодальної роздробленості;
- 3) в умовах капіталістичного розвитку України.

19. Що вплинуло ззовні на формування місцевих особливостей давньоруської народності?

- 1) монголо-татарська навала, литовська і польська окупації, а також феодальна роздробленість;
- 2) географічні та кліматичні умови регіонів;
- 3) ніякого впливу ззовні на формування місцевих особливостей давньоруської народності не було.

20. Чи можна вважати, що спільність економічного життя українців складалася водночас із формуванням їх народності?

- 1) так, можна;
- 2) єдине, що в той час об'єднувало українців, це спільна економіка;
- 3) ні, в той час в українських землях існували лише окремі економічні зв'язки.

21. Чи можна вважати культуру однією з ознак української народності?

- 1) у будь-якої народності культура є однією з її ознак;
- 2) характерні ознаки народності проявляються виключно в її культурі, і більше ні в чому;
- 3) для української народності культура, як виняток, не є її ознакою.

Тема 4. Визвольна війна українського народу 1648-1654 років

1. Яка угода поклала початок існуванню федеративної польсько-литовської держави Речі Посполитої?

- 1) Люблінська унія 1569 року;
- 2) Третій литовський статут 1588 року;
- 3) Брестська (Берестейська) церковна унія 1596 року.

2. Що давав українським селянам Третій Литовський статут 1588 року?

- 1) відмінялося кріпосництво;
- 2) кожен селянин отримував право на придбання невеликого наділу землі за чисто символічну плату;
- 3) посилювався кріпосницький гніт.

3. Що являла собою Брестська (Берестейська) церковна унія 1596 року?

- 1) створення нової держави Речі Посполитої;
- 2) об'єднання православної і католицької церков, створення в західних землях України уніатської (греко-католицької) церкви;
- 3) укладення унії між християнами і мусульманами.

4. Яку мету переслідувала польська шляхта, здійснивши унію католицької і православної церков?

- 1) позбавити український народ самобутності, послабити зв'язки українського і білоруського народів з Московською державою;
- 2) спростити стосунки України з країнами Азії;
- 3) надати українцям право вільного вибору релігії.

5. Що дала церковна унія 1596 року українському народові?

- 1) урівнювала його в правах з польським народом;
- 2) зміцнювала позиції польської шляхти в Україні, посилювала експлуатацію українського народу;
- 3) ліквідувала церковні повинності селян.

6. Що являли собою поміщицькі фільварки?

- 1) форма повинності селян феодалам;
- 2) садиби з орною землею;
- 3) знаряддя праці, які застосовувалися в поміщицьких маєтках для переробки зернових культур.

7. Переважно чия праця застосовувалася феодалами на промислах?

- 1) робітників-пролетарів;
- 2) робітників, запрошених з-за кордону;
- 3) малоземельних і безземельних селян.

8. Що являли собою братства, які створювалися в Україні в XV-XVII століттях?

- 1) об'єднання людей за родинними ознаками;
- 2) національно-релігійні та просвітницькі організації православного духовенства, міщанства;
- 3) революційні організації.

9. Хто вважається засновником масового книгодрукування в українських землях?

- 1) російський першодрукар Іван Федоров;
- 2) помічник Івана Федорова Петро Мстиславець;
- 3) білоруський першодрукар Франциск Скорина.

10. Коли в Україні була надрукована перша книга?

- 1) в кінці XIII століття;
- 2) в XV столітті;
- 3) в другій половині XVI століття.

11. Як називалася перша книга, надрукована в Україні?

- 1) «Апостол»;
- 2) «Руська правда»;
- 3) «Буквар».

12. У першій половині XVII століття по Україні прокотилося кілька хвиль козацько-селянських повстань. Які їх наслідки?

- 1) повстання послабили феодальний гніт селян;
- 2) повстання викликали численні покарання селян, інші жорстокості з боку польських феодалів, але покращення життя народу не відбувалося;
- 3) в результаті цих повстань зруйнувалася кріпосницька система.

13. Який навчальний заклад став першою вищою школою в Україні?

- 1) Львівська братська школа;
- 2) Харківська духовна семінарія;
- 3) Києво-Могилянська академія.

14. Як ставилося православне українське духовенство в першій половині XVII століття до зближення України з Росією?

- 1) наступ католицького та уніатського духовенства на православну церкву штовхав українське православне духовенство до зближення з російською православною церквою;
- 2) українське православне духовенство було байдужим до усього, що відбувалося в Україні;
- 3) українське православне духовенство було противником такого зближення.

15. Зазначте хронологічні рамки визвольної війни українського народу під керівництвом Богдана Хмельницького:

- 1) 1620-1621 роки;
- 2) 1648-1654 роки;
- 3) 1653-1658 роки.

16. Чим відрізнялася визвольна війна українського народу 1648-1654 років від козацько-селянських повстань 1591-1593 і 1630-х років?

- 1) принципів відмінностей не було;
- 2) визвольна війна була спрямована лише проти частих набігів кримських татар на українські землі;
- 3) визвольна війна носила загальнонародний рух проти польсько-шляхетського поневолення, в той же час як повстання носили обмежений, локальний характер.

17. Які ознаки свідчили про формування державності в українських землях в ході визвольної війни 1648-1654 років?

- 1) визнання народом влади гетьмана і козацької старшини (тобто військової, судової, адміністративної), формування військовоадміністративних одиниць (полків) тощо;
- 2) запровадження в містах посад полковників, сотників та інших;
- 3) створення при гетьманові старшинської ради.

18. Який період в історії України можна вважати кульмінаційною точкою сили і могутності українського народу і слави Богдана Хмельницького?

- 1) на момент підписання Зборівського миру 1649 року;
- 2) після Білоцерківської угоди 1651 року;
- 3) після Переяславської ради 1654 року.

19. Чи можна вважати Білоцерківську угоду 1651 року кроком України назад від Зборівського трактату?

- 1) так, це була велика поступка України польській шляхті;
- 2) ні, тому що на території Київського воєводства козацтву було дозволено мати самоврядування;
- 3) нова угода не зачіпала умов Зборівського трактату.

20. Чому Богдан Хмельницький, шукаючи сильного покровителя України, віддав перевагу Росії?

- 1) не було іншої сильної держави;
- 2) Туреччина і Польща були нездатними допомагати Україні;
- 3) Україну з Росією пов'язували спільні корені походження, єдина релігія, близькі мови, культури та інше.

21. Що являли собою березневі статті Богдана Хмельницького?

- 1) це статті Богдана Хмельницького, надруковані в березні 1650 року в газеті, що видавалася козаками в Запорізькій Січі;
- 2) це лист Богдана Хмельницького до російського царя з проханням взяти Україну під свій захист;
- 3) це договірні статті, що визначали статус України в складі Росії.

22. Що позитивне дало Україні приєднання її до Росії?

- 1) посилювалася гетьманська влада;
- 2) український народ отримував захист від гніту польської шляхти, спустошливих набігів турок і татар;
- 3) ліквідувалось кріпосництво.

23. Які негативні наслідки приєднання України до Росії?

- 1) Україна була поневолена на три століття, не могла мати своєї державності;
- 2) гетьманові заборонялося приймати послів іноземних держав;
- 3) Україні заборонялося мати козацьке військо.

24. Коли розпочалося масове заселення Слобожанщини?

- 1) в XIV столітті;
- 2) в середині XVII століття;
- 3) наприкінці XVIII століття.

Тема 5. Україна в другій половині XVII – XVIII століттях

1. Що давала українському народові Гадяцька угода 1658 року?

- 1) Україна знову ставала під владу Польщі, магнати і шляхта поверталися в свої маєтки в Україні;
- 2) козацька старшина позбавлялася привілеїв;
- 3) польська шляхта і кримські татари відмовилися від боротьби проти українського народу.

2. Які головні вимоги Слободищенського трактату 1660 року?

- 1) передбачався відрив України від Росії і перехід її під владу шляхетської Польщі;
- 2) гетьман Іван Виговський відмовлявся від Гадяцького договору;
- 3) Туреччина повертала Україні захоплені нею раніше землі.

3. Яка угода передбачала остаточне визнання Річчю Посполитою приєднання Лівобережної України до Росії, закріпила за нею Київ з навколишніми землями та Запоріжжя?

- 1) Слободищенський трактат 1660 року;
- 2) Андрусівське перемир'я 1667 року;
- 3) «Трактат про вічний мир» 1686 року.

4. Чи можна вважати Андрусівське перемир'я закінченням визволення українських земель з-під польської окупації?

- 1) так, бо Лівобережна Україна вже перебувала у складі Росії;
- 2) можна, оскільки Київ входив до складу Росії;
- 3) ні, бо в складі Польщі ще залишалася Правобережна Україна.

5. Які наслідки «Чигиринських походів» Туреччини 1677 і 1678 років на Україну?

- 1) Туреччина відвоювала значну частину української території;
- 2) походи закінчилися повним розгромом турецьких військ;
- 3) Україна повністю опинилася під турецькою окупацією.

6. Що являло собою Бахчисарайське перемир'я 1681 року?

- 1) відмова Туреччини від своїх домагань на Лівобережну Україну;
- 2) передача Криму до складу Росії;
- 3) згода Туреччини на союз з Росією проти Польщі.

7. Яку мету переслідувала Швеція у Північній війні?

- 1) допомогти російському цареві посилити свою владу в Україні;

- 2) загарбати українські землі, що входили до складу Російської імперії, не допустити виходу Росії до Балтійського моря;
- 3) послабити вплив Польщі на Лівобережну Україну.

8. Яку мету переслідував Іван Мазепа, перейшовши на бік Карла XII?

- 1) відокремити Україну від Росії;
- 2) прискорити перемогу Петра I в Північній війні;
- 3) зберегти козацьке військо від розгрому його шведами.

9. Коли була ліквідована Запорізька Січ?

- 1) в 1654 році;
- 2) в 1775 році;
- 3) в 1828 році.

10. З якою метою царський уряд зруйнував Запорізьку Січ?

- 1) з метою ліквідації особливостей адміністративного і військового устрою України;
- 2) з метою розширення меж Російської держави;
- 3) з метою переселення козаків на вільні землі.

11. Коли Крим був остаточно включений до складу Російської імперії?

- 1) за Кючук-Кайнарджийським мирним договором 1774 року;
- 2) за рескриптом Катерини II 1783 року;
- 3) за Яським мирним договором 1791 року.

12. Коли на Лівобережжі і Слобожанщині було узаконене кріпосне право?

- 1) в 20-х роках XVII століття;
- 2) царським указом 1783 року;
- 3) указом 1897 року.

13. Хто такі чумаки, чим вони займались?

- 1) володарі мануфактур;
- 2) мандруючі артисти;
- 3) козаки й державні селяни, які займалися торговельно-візницьким промислом.

14. Що свідчило про зародження в Україні у другій половині XVII століття елементів капіталістичних відносин?

- 1) з'являються великі заводи і фабрики з найманими робітниками;
- 2) ремесла поступово втрачають середньовічні риси, виникають мануфактури, перші кріпосницькі підприємства;
- 3) з'являється велика армія безробітних, вільні селяни.

15. Переважно чия праця використовувалася в кінці XVIII століття в поміщицьких і казенних мануфактурах?

- 1) кріпосних селян;
- 2) найманих робітників;
- 3) міських козаків.

16. Що обумовило погіршення соціально-економічного і політичного становища населення в західних областях України в кінці XVIII століття?

- 1) інтенсивне зростання крупного феодалного землеволодіння, створення фільварків, запровадження і збільшення панщини;
- 2) зростання чисельності населення;
- 3) мізерна допомога українському селу з боку іноземних держав.

17. Що сприяло занепаду Польщі у другій половині XVIII століття і розчленуванню її сусідніми державами?

- 1) зростання і зміцнення капіталістичних відносин;
- 2) погіршення стосунків між селянами та міщанами;
- 3) безперервні війни, нестримне пограбування місцевого населення з боку шляхти.

18. Назвіть кількість і роки розділів Польщі:

- 1) один: 1766 рік;
- 2) два: 1774 і 1801 роки;
- 3) три: 1772, 1793 і 1795 роки.

19. Які наслідки селянських повстань на Лівобережжі і Слобожанщині в 60-80-х роках XVIII століття?

- 1) стримувався наступ феодалів-кріпосників, підірвався кріпосницький лад, наближалось його падіння;
- 2) подекуди окремим селянам удавалось визволитися з кріпацтва;
- 3) після повстань царський уряд почав глибше вникати в становище селян.

20. Хто називав себе у XVIII столітті гайдамаками?

- 1) польські шляхтичі;
- 2) повстанці в Правобережній Україні;
- 3) козаки в Придніпров'ї.

21. Що таке Коліївщина?

- 1) вид податку;
- 2) огорожа з частоколу навколо житла селянина;
- 3) антипольське повстання 1768 року на Правобережній Україні;

22. Хто такі опришки?

- 1) селяни, що наймалися на військову службу до польського короля;
- 2) повстанці в Галичині;
- 3) козаки на Слобожанщині.

Тема 6. Розвиток капіталістичного укладу (XIX – початок XX століть)

Частина I

- 1. Які українські землі входили до складу Російської імперії в кінці XVIII століття?**
  - 1) Галичина й Волинь;
  - 2) Закарпаття й Північна Буковина;
  - 3) Лівобережжя, Правобережжя, Слобожанщина, Степова Україна.

- 2. Які ознаки свідчили про те, що на рубежі XVIII-XIX століть в Росії і в Україні, зокрема, відбувався процес розкладу феодально-кріпосницьких відносин і формувалися капіталістичні виробничі відносини?**
  - 1) зростала чисельність міського населення;
  - 2) поміщики збільшували панщину за рахунок освоєння нових земель;
  - 3) поміщики добровільно давали волю своїм кріпосним селянам.

- 3. Що гальмувало в Україні в першій половині XIX століття розвиток капіталістичних виробничих відносин?**
  - 1) нестача сировини;
  - 2) лишок робочих рук;
  - 3) феодально-кріпосницькі відносини.

- 4. Що свідчило про перемогу в Україні в 40-х роках XIX століття капіталістичних виробничих відносин?**
  - 1) поміщики домагалися панівного становища в переробних галузях промисловості;
  - 2) поміщики збільшували площі своїх земель за рахунок селянських наділів;
  - 3) просте товарне виробництво переходило в капіталістичне, посилювалася диференціація селянства.

- 5. Чому в першій половині XIX століття в Україні стримувалося використання сільськогосподарських машин?**
  - 1) використання сільгоспмашин вимагало наявності кваліфікованої робочої сили, що нелегко було поєднати з кріпосницькими формами експлуатації;
  - 2) сільськогосподарських машин на світовому ринку в той час ще не було;
  - 3) в Україні не було сировини і матеріалів, необхідних для виробництва сільгоспмашин.

6. В першій половині XIX століття в Україні інтенсивно розвивалися мануфактури. Переважно чия праця застосовувалася в мануфактурах?

- 1) лише кріпосних селян;
- 2) найманих робітників з числа збіднілих міщан, цехових ремісників, що розорилися, та кріпосних селян, які мали дозвіл на відхожий промисел;
- 3) лише найманих робітників з-за кордону.

7. Якими були джерела для формування української буржуазії?

- 1) демобілізовані військові;
- 2) робітники, бідні селяни;
- 3) українське купецтво, ремісники, заможне селянство, поміщики.

8. Що позитивне давало економіці України залучення іноземного капіталу?

- 1) нічого корисного це не давало;
- 2) несло лише розорення економіки та її пограбування;
- 3) давало піднесення економіки, особливо її малорозвинених галузей.

9. Яке місце посідала Україна в загарбницьких планах Наполеона?

- 1) він хотів звільнити Україну від влади російського царя;
- 2) Україна до загарбницьких планів Наполеона не входила;
- 3) він планував перетворити Україну в колонію Франції.

10. Яку мету поставили перед собою молоді офіцери-дворяни – майбутні декабристи?

- 1) домогтися нових привілеїв по службі й нагород;
- 2) знищити самодержавство і ліквідувати кріпосництво в Росії;
- 3) відкрити дорогу розвитку в Росії капіталістичних відносин.

11. Коли рух декабристів поширився в Україну?

- 1) в 1812 році;
- 2) в 1818 році;
- 3) в 1825 році.

12. Яка з програм декабристів передбачала повну ліквідацію в російській імперії самодержавства?

- 1) республіканська програма;
- 2) соціалістична програма;
- 3) програма конституційної монархії.

13. Чим відрізнялася «Руська правда» Павла Пестеля від «Руської правди» Ярослава Мудрого?

- 1) нічим не відрізнялась;
- 2) «Руська правда» Павла Пестеля – це газета, що її видавало «Південне товариство» в Києві;

- 3) «Руська правда» Павла Пестеля була проектом республіканської конституції Російської держави, а «Руська правда» Ярослава Мудрого – це збірник законів Київської Русі.

14. Які наслідки повстання Чернігівського полку в грудні 1825 – січні 1826 років?

- 1) повстання відразу було придушене;
- 2) виступ офіцерів і солдатів Чернігівського полку не відбувся через арешт його керівників задовго до початку повстання;
- 3) повсталі три місяці тримали у своїх руках владу в полку.

15. Яке значення мав рух декабристів для народів Росії і, зокрема, України?

- 1) ніякого значення не мав;
- 2) декабристи розбудили свідомість народних мас у їх боротьбі за звільнення від феодального гніту;
- 3) декабристи сприяли проведенню в Росії військової реформи.

16. Чи можна «Положення про обов'язки селян» 1842 року вважати першим кроком до ліквідації в Росії і в Україні кріпосництва?

- 1) можна, бо значна частина селян була звільнена від кріпосництва;
- 2) ні, селяни залишилися прикріпленими до поміщицької землі, повинні були відпрацьовувати панщину або сплачувати оброк;
- 3) «Положення ...» не зачіпало селянського питання в Україні.

17. Коли кріпосне право було скасоване в західноукраїнських землях?

- 1) в 1842 році;
- 2) в 1848 році;
- 3) в 1861 році.

18. На честь кого чи на честь чого Кирило-Мефодіївське братство було так назване?

- 1) на честь його засновників;
- 2) на честь Кирила і Мефодія – творців слов'янської писемності;
- 3) на честь населених пунктів, де воно було засноване.

19. Переважно які вимоги висували члени Кирило-Мефодіївського братства?

- 1) ліквідація кріпосного права;
- 2) відмова від легальних форм боротьби проти самодержавства;
- 3) збереження абсолютної монархії.

20. Чому революційні народники, як і революційні демократи, у своїй діяльності покладалися переважно на селян?

- 1) не бачили у робітничому класові головної революційної сили;

- 2) самі були вихідцями з селян;
- 3) селянство було найбільш чисельним, у той час як робітничий клас лише формувався.

II частина

1. Назвіть правильну дату підписання царем Олександром II маніфесту про аграрну реформу – відміну кріпосництва:

- 1) 22 грудня 1856 року;
- 2) 19 лютого 1861 року;
- 3) 8 червня 1872 року.

2. Чому реформа кріпосного права 1861 року, яка зробила селян особисто вільними, не задовольняла їх?

- 1) право власності на землю залишалося за поміщиками, землю ж селяни повинні були купувати самі;
- 2) отримані безкоштовно земельні наділи, які були занадто великими, селяни не мали змоги обробляти своїми силами;
- 3) реформа забороняла селянам купувати землю.

3. Чому реформи 60-70-х років XIX століття вважаються водорозділом двох епох?

- 1) вони здійснювалися на рубежі двох століть;
- 2) реформи відкрили простір для широкого розвитку країни новим – капіталістичним шляхом;
- 3) реформи завершили добу царювання Олександра II і поклали початок царюванню Миколи II.

4. Що позитивне дали українському народові реформи в Росії 1860-1870-х років?

- 1) реформи відкрили шлях для розвитку нових, більш прогресивних капіталістичних відносин;
- 2) реформи зміцнили феодально-кріпосницький лад;
- 3) реформи задовольнили споконвічне бажання селян: дали їм безкоштовно землю.

5. В які роки XIX століття відбувся в Україні промисловий переворот?

- 1) на початку століття;
- 2) в середині століття;
- 3) в 60-80-х роках.

6. Коли в Україні з'явилась перша капіталістична монополія?

- 1) у 1887 році;

- 2) у 1894 році;
- 3) у 1904 році.

7. Яка капіталістична монополія з'явилася в Російській імперії першою?

- 1) трест трубопрокатників на Уралі;
- 2) нафтова картель в Баку;
- 3) синдикат цукрозаводчиків у Києві.

8. Що являв собою «Валуєвський циркуляр» 1863 року?

- 1) проект перегляду кордонів України в складі Російської імперії;
- 2) документ, що передбачав заборону смертної кари в Росії;
- 3) лист міністра внутрішніх справ Росії Валуєва, у відповідності з яким в Україні заборонялася українська мова.

9. Коли і де в Україні з'явилася перша робітнича політична організація?

- 1) 1861 рік, м. Харків;
- 2) 1875 рік, м. Одеса;
- 3) 1898 рік, м. Київ.

10. Яку назву мала перша в Україні робітнича політична організація?

- 1) «Союз трудового народу»;
- 2) «Південноросійський союз робітників»;
- 3) «Товариство об'єднаних слов'ян».

11. Де і коли в українських землях вперше відзначалося свято між народної солідарності трудящих 1 травня?

- 1) м. Львів, 1890 рік;
- 2) м. Харків, 1900 рік;
- 3) м. Миколаїв, 1905 рік.

12. Яка з народницьких організацій обрала шлях індивідуального терору?

- 1) «Земля і воля»;
- 2) «Народна воля»;
- 3) «Чорний переділ».

13. Коли в Україні виникають перші політичні партії?

- 1) у 80-х роках XIX століття;
- 2) на рубежі XIX та XX століть;
- 3) після першої російської революції.

14. Чому революцію 1905-1907 років у Росії називають буржуазно-демократичною?

- 1) тому що розпочала її буржуазія;

- 2) революцію очолила буржуазія, вона ж була і її головною рушійною силою;
- 3) в революції вирішувалася задача буржуазно-демократичного характеру – ліквідація самодержавства; демократизм проявлявся в активній участі в революції народних мас.

15. Чим займались в Україні Ради робітничих депутатів під час революції 1905-1907 років?

- 1) працевлаштуванням безробітних;
- 2) вели пошук необхідних для виробництва матеріалів і комплектуючих;
- 3) встановлювали явочним порядком 8-годинний робочий день на заводах та ціни на продукти в фабрично-заводських лавках, організували оборону населення від хуліганів, злодіїв та інше.

16. Чому українська буржуазія після царського маніфесту 17 жовтня 1905 року свої зусилля спрямувала на підтримку російського царизму?

- 1) вважала, що революція перемогла і її головна мета досягнута;
- 2) вирішила збиратися з силами для нового штурму царизму;
- 3) тому що царизм врахував вимоги усіх верств населення і в маніфесті відмовився від своєї антинародної політики.

17. Які політичні партії в Україні взяли активну участь у підготовці і проведенні грудневого збройного повстання 1905 року?

- 1) октябристи («Союз 17 октябрю»);
- 2) меншовики;
- 3) більшовики та організація «Спілка».

18. Чому Петро Столипін вирішив зруйнувати селянську общину?

- 1) структура селянської общини, що склалася з давніх часів, настільки застаріла, що її вже не можна було поновити;
- 2) в селянській общині зародилась анархія, і вона стала некерованою;
- 3) всередині общини існувала «зрівнялівка», яка стримувала розвиток села капіталістичним шляхом;

19. Чому переселенська політика Петра Столипіна не повністю виправдала його сподівання на успішне здійснення аграрної реформи?

- 1) селяни боялися продавати свої землі;
- 2) переселенська справа була погано організована, переселенці мали слабку матеріальну підтримку;
- 3) переселення селян стримувалося наявністю селянської общини.

20. Чому аграрну політику Петра Столипіна не схвалювали революційні партії (більшовики, есери та інші)?

- 1) тому що Петро Столипін не погоджував з ними програм аграрних перетворень;

- 2) приватна власність на землю означала б відмову селян-землевласників від революційної боротьби;
- 3) здійснення століпінської аграрної політики призвело б до гальмування розвитку села;

21. Чому піднесення в промисловості, що розпочалося в Україні в 1910 році, не сприяло послабленню робітничого руху?

- 1) протиріччя між пролетаріатом і буржуазією, політичне безправ'я, національний гніт, що збереглися в Україні, не покращили становища робітників;
- 2) промислове піднесення сприяло збільшенню виробництва лише засобів виробництва;
- 3) на робітничий рух діяли чинники, які не мали ніякого відношення до промислового піднесення.

Тема 7. Україна в період першої світової війни (1914 – березень 1917 року)

1. Які причини першої світової війни?

- 1) бажання керівників воюючих країн раз і назавжди покінчити з війнами;
- 2) міжімперіалістичні суперечки за переділ світу;
- 3) війна розпочалася стихійно, безпричинно, без підготовки до неї будь-якої з воюючих країн.

2. Який характер мала перша світова війна?

- 1) загарбницький, несправедливий з обох боків;
- 2) ця війна для Англії, Франції та Росії була оборонною;
- 3) усі воюючі країни вели гуманну, справедливу війну.

3. Що послужило безпосереднім поштовхом до початку першої світової війни?

- 1) концентрація Францією своїх збройних сил поблизу кордонів Німеччини;
- 2) обстріл російською артилерією території Австро-Угорщини;
- 3) убивство в Сараєві (Сербія) спадкоємця Австро-Угорського престолу.

4. Як велась ідеологічна підготовка народних мас до світової війни?

- 1) підготовка до війни супроводжувалась ідеологічною обробкою народних мас в дусі національної винятковості, ворожнечі до інших народів тощо;

- 2) робилися спроби переконати народ в тому, що війна їм не зашкодить;
- 3) ніяка ідеологічна підготовка народних мас до війни не велась.

5. До якої з протидіючих груп країн входила Росія під час першої світової війни?

- 1) до Антанти;
- 2) до Троїстого (Четвертного) союзу;
- 3) ні до якої.

6. На боці якої з груп воюючих країн брали участь українці під час першої світової війни?

- 1) лише на боці Антанти;
- 2) лише на боці Троїстого союзу;
- 3) в складах армій обох груп.

7. Які особливості для України мала перша світова війна?

- 1) ця війна України не стосувалась;
- 2) бойові дії велись за межами України;
- 3) в цій війні українці Австро-Угорщини воювали проти українців Росії, тобто брат воював проти брата.

8. Яку мету переслідували воюючі сторони під час першої світової війни?

- 1) подолати світову економічну кризу;
- 2) переділити світ, захопити чужі землі, пограбувати й поневолити інші народи;
- 3) сприяти швидкому розвитку капіталістичних відносин у своїх країнах.

9. Яке місце посідала Україна в планах Німеччини і Австро-Угорщини під час першої світової війни?

- 1) ці країни збиралися надати Україні допомогу в розвитку важкої промисловості;
- 2) їх мета – окупувати Україну, скористатися її сировиною, виробничим потенціалом;
- 3) ними ставилася мета прискорити ліквідацію в Україні залишків кріпосництва.

10. Чому втрата України під час війни могла б стати для Росії катастрофою?

- 1) втрата України відкрила б країнам Троїстого союзу пряму дорогу на Москву;
- 2) втрата України не мала б ніякого впливу на хід воєнних дій Росії з супротивниками;
- 3) Україна була найважливішим сировинним придатком Росії.

11. Хто такі «українські січові стрільці»?

- 1) це воєнізовані загони українців, що наймалися на службу до польського короля;
- 2) це воєнізовані організації в Східній Галичині, що боролися в складі австро-угорської армії;
- 3) це солдати з числа українців, що охороняли керівництво Австро-Угорщини.

12. Яким було ставлення більшості населення Лівобережної і Правобережної України до першої світової війни на її початку?

- 1) майже 2/3 страйків проводилися в підтримку військової політики уряду Росії;
- 2) ставлення до війни було повністю негативним;
- 3) населення було байдужим до бойових дій, що розпочалися в Західній Україні.

13. Які політичні партії в Україні виступали проти подальшого ведення урядом Росії першої світової війни?

- 1) Товариство українських прогресистів-поступовців (ТУП);
- 2) група лівих у партії українських соціал-демократів (УСДРП);
- 3) Українська партія соціалістів-революціонерів (УПСР).

14. Які партії в Росії і в Україні висловлювалися за поразку в війні царизму і вихід з неї через громадянську війну?

- 1) більшовики і група лівих у партії українських соціал-демократів;
- 2) монархістські партії;
- 3) меншовики та есери.

15. Що свідчить про те, що трагічні події війни в 1914 та 1915 роках викликали перелом у ставленні українців Подніпров'я до російського уряду?

- 1) українці стали ще більш прихильними до уряду Росії;
- 2) зникло «патріотичне» піднесення початкового періоду війни, зросла усвідомленість того, що перемога Росії нічого не дасть українському народові;
- 3) ніяких змін в ставленні українців до російського уряду не відбулось.

16. В чому полягала особливість Лютневої буржуазно-демократичної революції в Росії?

- 1) під час цієї революції російський цар зрікся престолу;
- 2) ця революція була найкровопролитнішою в Європі;
- 3) ця революція не відіграла ніякої ролі в історії Росії.

17. В чому полягала особливість двовладдя в Україні після лютневої революції в Петрограді?

- 1) в Україні двовладдя зовсім не було;
- 2) ради в Україні мали перевагу над органами влади Тимчасового уряду;
- 3) в Україні крім органів влади Тимчасового уряду і рад робітничих, солдатських і селянських депутатів існувала ще й третя влада – Центральна Рада.

18. Чому ради в Україні, маючи в лютому-березні 1917 року підтримку народних мас, не змогли взяти до своїх рук всю повноту влади?

- 1) перед радами така задача не ставилась;
- 2) очікували скликання Установчих зборів;
- 3) есеро-меншовицьке керівництво рад у центрі і на місцях добровільно передало владу буржуазії.

19. Ким була створена Українська Центральна Рада?

- 1) країнами Антанти;
- 2) представниками різних політичних партій та верств населення України, зокрема дрібною та середньою буржуазією;
- 3) Тимчасовим урядом Росії.

20. Якою була первісна ідея Української Центральної Ради з національного питання?

- 1) якнайшвидший вихід України зі складу Росії;
- 2) отримання Україною автономії в складі Росії;
- 3) створення федерації держав, які раніше входили до складу Російської імперії.

21. Яка з соціалістичних партій України влітку 1917 року була найчисельнішою?

- 1) Українська соціал-демократична робітничка партія (УСДРП);
- 2) Українська партія соціалістів-федералістів (УПСФ);
- 3) Українська партія соціалістів-революціонерів (УПСР).

Тема 8. Боротьба за владу в Україні (березень 1917 – 1920 роки).

- 1. Хто і коли санкціонував діяльність Української Центральної Ради?**
  - 1) Тимчасовий уряд Росії в лютому 1917 року;
  - 2) Всеукраїнський національний конгрес, що відбувся 6-8 квітня 1917 року;
  - 3) командування німецьких окупаційних військ в Україні в березні 1918 року.

- 2. Чому Тимчасовий уряд Росії протягом весни 1917 року не давав згоди Українській Центральній Раді на визнання автономії України в складі Росії?**
  - 1) Тимчасовий уряд стояв на позиціях «єдиної і неподільної Росії»;
  - 2) Тимчасовий уряд був сформований у неповному складі і не мав повноважень на прийняття цього рішення;
  - 3) Тимчасовий уряд планував надати Україні автономію через три роки.

- 3. За яким Універсалом Центральної Ради Україна фактично проголошувалась автономною в складі Росії?**
  - 1) за першим;
  - 2) за другим;
  - 3) за третім.

- 4. Що сприяло послабленню авторитету Української Центральної Ради, викликало недовіру до неї з боку народних мас на початку липня 1917 року?**
  - 1) відмова Центральної Ради від співробітництва з Тимчасовим урядом;
  - 2) її бездіяльність та політичний компроміс з Тимчасовим урядом;
  - 3) поспішність у розв'язанні аграрних питань.

- 5. Що сприяло швидкому зростанню впливу більшовиків у масах та більшовизації Рад у другій половині серпня 1917 року?**
  - 1) відхід дрібнобуржуазних партій від активної політичної боротьби;
  - 2) погіршення становища російської армії на фронтах першої світової війни;
  - 3) активна участь більшовиків у розгромі корніловського заклоту.

- 6. Чому більшовикам у жовтневі дні 1917 року вдалося повернути на свій бік значну частину населення як в Росії, так і в Україні?**
  - 1) інші партії ще не оголошували своїх політичних платформ;

- 2) більшовики обіцяли зuboжілим народним масам негайно вирішити всі соціально-економічні проблеми;
- 3) більшовики мали більші можливості для пропаганди своєї програми дій, ніж інші політичні партії.

7. Чому Українська Центральна Рада не визнала перемоги більшовиків у жовтневому збройному повстанні 1917 року в Петрограді?

- 1) Центральна Рада не розуміла вимог більшовиків;
- 2) Центральна Рада була погано проінформована про жовтневі події в Петрограді;
- 3) тому що більшовики вважали недопустимим розрив економічних і політичних зв'язків між окремими районами колишньої імперії і тим самим не визнавали вимог Центральної Ради щодо автономії України.

8. В якому універсалі Центральна Рада проголошувала створення Української Народної Республіки?

- 1) в другому;
- 2) в третьому;
- 3) в четвертому.

9. Чи було створення Української Народної Республіки водночас і виходом України зі складу Росії?

- 1) Україна виходила зі складу Росії;
- 2) Україна залишалася складовою частиною унітарної Російської імперії;
- 3) Україна ще залишалася автономною в складі Російської республіки.

10. Чому в цілому позитивні принципи політичної діяльності Української Центральної Ради, проголошені нею в III Універсалі, не знайшли повного схвалення і підтримки з боку народних мас?

- 1) в реалізації цих демократичних принципів уряд Української Народної Республіки не проявив послідовності й рішучості;
- 2) народ не розумів діяльності Української Центральної Ради;
- 3) такі ж принципи діяльності дещо раніше вже були проголошені Тимчасовим урядом.

11. Що спричинило конфлікт Української Центральної Ради з Раднаркомом Росії в грудні 1917 року?

- 1) відмова Української Центральної Ради безкоштовно поставляти Росії сільгосппродукти;
- 2) затримання Центральною Радою ешелону з військами радянської Росії, що прямували на Дон, і відмова пропустити його далі;
- 3) невизнання Українською Центральною Радою перемоги більшовиків у жовтневому збройному повстанні в Петрограді 1917 року.

12. Яке головне рішення було схвалене на I Всеукраїнському з'їзді Рад?

- 1) проголошення автономії України в складі Росії;
- 2) проголошення України радянською республікою;
- 3) вихід України зі складу Росії.

13. В якому з міст, зазначених нижче, Україна була проголошена радянською республікою?

- 1) у Києві;
- 2) у Вінниці;
- 3) у Харкові.

14. Що проголошувалося Українською Центральною Радою в IV Універсалі?

- 1) перемир'я на всіх фронтах першої світової війни;
- 2) незалежність Української Народної Республіки та її вихід зі складу Росії;
- 3) визнання влади рад єдиною в Україні.

15. З якою метою Українська Центральна Рада запросила на свою територію війська Троїстого союзу?

- 1) для боротьби проти радянської Росії;
- 2) задля допомоги в зборі сільськогосподарських культур;
- 3) для поповнення лав української армії.

16. Яку мету переслідувала німецька адміністрація, запроваджуючи у квітні 1918 року в Україні гетьманщину?

- 1) поновити розлагоджену війною економіку України;
- 2) забезпечити свою армію і народ хлібом;
- 3) припинити бойові дії на всіх фронтах.

17. Чому гетьманщина, яка проіснувала в Україні понад півроку і на перших порах мала деяку підтримку народу, незабаром почала її втрачати?

- 1) гетьманщина намагалася відродити в Україні стабільність шляхом поновлення дореволюційного соціально-економічного устрою;
- 2) в своїх реформах гетьманщина спиралася на досвід більшовиків;
- 3) гетьманщина пішла на зближення з радянською Росією.

18. Чому Директорія не змогла втримати в своїх руках владу в Україні?

- 1) тому що намагалася спиратися на допомогу окупаційних військ країн Антанти;
- 2) тому що прагнула економічного та політичного союзу з радянською Росією;
- 3) тому що хотіла поновити в Україні самодержавно-кріпосницький лад.

19. Що дало змогу більшовикам в Україні отримати перемогу в боротьбі з противниками під час громадянської війни та іноземної військової інтервенції і утвердити свою владу?

- 1) більшовики не мали серйозних конкурентів у боротьбі за владу, їх програма соціально-економічних перетворень виявилася привабливішою для народних мас;
- 2) більшовики були краще за супротивників озброєні, мали добре підготовлені офіцерські кадри;
- 3) їх підтримала дрібна та середня буржуазія, ряд крупних підприємців.

20. Що являла собою політика «воєнного комунізму», яка запроваджувалася в роки громадянської війни?

- 1) це повний відхід від плану побудови соціалізму;
- 2) це політика переходу до соціалізму, минаючи капіталізм;
- 3) це тимчасова політика, в результаті якої припинялося курсування грошей, а оплата праці в містах велась продовольчим пайком, в селах – промисловими товарами, відмінялася оплата за деякі послуги (пошта, транспорт) тощо.

Тема 9. Україна в 20-30-і роки ХХ століття

1. Що спричинило небувалий голод в Поволжі, на Уралі, в Казахстані, в ряді губерній України в 1921-1922 роках?

- 1) засуха, повоєнна руїна, продовольча розкладка;
- 2) неуміла організація весняних польових робіт;
- 3) шкідницькі дії противників соціалістичного будівництва.

2. В чому полягали особливості нової економічної політики (НЕП) на селі?

- 1) НЕП передбачав створення на селі колгоспів;
- 2) держава запроваджувала на землях селян сівозміни;
- 3) продовольча розкладка замінялася продовольчим податком, селяни могли вільно продавати лишки свого хліба.

3. В чому проявлялися особливості НЕПу в промисловості?

- 1) переважав розвиток важкої промисловості;
- 2) до відбудови промисловості залучалися вітчизняний та іноземний капітали, підприємства передавалися капіталістам у концесію (оренду);
- 3) промисловість переводилась на планову основу.

4. В чому полягали головні причини згорання НЕПу?

- 1) НЕП був повністю виконаний;
- 2) НЕП себе не виправдав;
- 3) причин було кілька: особисте бажання Й.Сталіна та його спільників; негативні явища в економіці (ножиці цін, криза постачання, безробіття); негативне ставлення робітників і селян до розкішного життя непманів тощо.

5. Коли в основному були завершені аграрні перетворення в українському селі по подоланню шкоди, завданої війнами?

- 1) на середину 20-х років;
- 2) в ході колективізації;
- 3) на початок 40-х років.

6. Чому розвал СРСР був закладений ще в 1922 році, під час створення союзу?

- 1) союзний договір передбачав створення наддержавного центру, який позбавляв республіки їх самостійності;
- 2) союз був створений на принципах автономії, тобто окремі союзні республіки повинні були ввійти до складу Росії на правах автономних;
- 3) союз радянських держав передбачав створення лише єдиних військових і дипломатичних органів, чого було мало для існування майбутньої держави.

7. Що являла собою політика українізації, яка здійснювалася в Україні в 20-х роках ХХ століття?

- 1) це заборона вживання на території України всіх інших мов, крім української;
- 2) це заміна в письмі кирилиці на латинські літери;
- 3) це була коренізація, що проявлялася в формуванні керівних органів республіки переважно з українців, у забезпеченні права вживання рідної мови в державних організаціях, установах тощо.

8. Що являв собою «націоналістичний ухил» в Україні?

- 1) підпільна організація, що вела підривну роботу в лівобережних областях України;
- 2) міф про «націоналістичний ухил» був вигаданий генеральним секретарем ЦК КП(б)У Лазарем Кагановичем та його послідовниками з метою зупинити процес українізації;
- 3) кампанія по обмеженню прав неукраїнського населення.

9. Чим була викликана необхідність проведення індустріалізації?

- 1) лише особистим бажанням Й.Сталіна;

- 2) повною відсутністю в СРСР і, зокрема, в Україні своєї промисловості;
- 3) тим, що технічне оснащення заводів і фабрик застаріло і зносилось, а необхідне для виробництва устаткування вітчизняна промисловість не виробляла; не вистачало кваліфікованих кадрів робітників та фахівців, тощо.

10. За які кошти в країні здійснювалася індустріалізація?

- 1) за рахунок великих позичок з-за кордону;
- 2) за рахунок грошових позик у населення, накладення великих податків на селян, здійснення режиму економії, раціоналізації виробництва тощо;
- 3) переважно за рахунок продажу за кордон готової промислової та сільськогосподарської продукції.

11. Що являла собою сталінська ідея «надіндустріалізації»?

- 1) здійснення індустріалізації за рахунок посилення податків з населення, встановлення на сільгосппродукцію більш високого рівня цін, ніж на промислові товари («ножиці цін») та інше;
- 2) переважаючий розвиток легкої промисловості;
- 3) створення особливого виду індустрії, що ґрунтується на приватній власності.

12. Які наслідки сталінського «стрибка» в індустріалізацію?

- 1) ніяких змін в промисловому виробництві внаслідок цього не відбулося;
- 2) збільшився податковий прес на селянство, заборонялася вільна торгівля, запроваджувалася карткова система, здійснювався інфляційний випуск паперових грошових знаків;
- 3) завдяки цьому індустріалізація в СРСР вже на початку 30-х років успішно завершилась.

13. Що позитивне дала індустріалізація Україні?

- 1) зовсім нічого;
- 2) виробництво товарів народного споживання обігнало виробництво засобів виробництва;
- 3) внаслідок неймовірних зусиль була створена своя власна індустрія.

14. Чи можна вважати, що колективізація на селі була дійсно кооперацією сільського господарства?

- 1) так, можна;
- 2) кооперація в сільському господарстві неможлива;
- 3) це була примусова конфіскація землі в селян.

15. Якими методами здійснювалась колективізація на селі?

- 1) методами добровільності;
- 2) примусовими методами;
- 3) в процесі колективізації враховувалися інтереси найбільшого селянства.

16. Що являла собою ліквідація куркульства як класу в ході колективізації?

- 1) це була ліквідація куркулів, які стримували розвиток села;
- 2) розкуркулювалися переважно сім'ї, які ніколи не користувалися найманою працею і зовсім не підходили до категорії куркулів;
- 3) ліквідація куркульства була заходом, який сприяв збільшенню виробництва сільгосппродукції.

17. Які причини масового голодомору в Україні 1932-1933 років?

- 1) були ліквідовані так звані «куркульські» та більшість середняцьких господарств, що виробляли значну масу товарного хліба, а новостворені колгоспи були неспроможними нагодувати країну хлібом;
- 2) в 1932 і 1933 роках лютувала сильна засуха;
- 3) колгоспи відмовилися продавати державі хліб, створивши таким чином штучний голод.

18. Що сприяло створенню в СРСР, в тому числі і в Україні, адміністративно-командної системи?

- 1) надто високий рівень концентрації виробництва;
- 2) наявність в країні багатьох політичних партій;
- 3) посилення диктатури пролетаріату, однопартійність, особиста діяльність Йосипа Сталіна, неосвіченість та низька політична культура мас, ряд інших причин.

19. Назвіть найбільш характерні риси адміністративно-командної системи?

- 1) однопартійність, наявність номенклатури, надмірна централізація управління тощо;
- 2) залучення до управління державою широкого кола трудящих;
- 3) відсутність лідера – вождя, яскраво вираженої особи в керівництві країною.

20. Що сприяло формуванню культу особи Й.Сталіна?

- 1) повна відсутність у Й.Сталіна суперників у боротьбі за владу;
- 2) низький рівень свідомості значної маси трудящих, наявність адміністративно-командної системи, визнання «величчя» та «мудрості» вождя, особисте прагнення Й. Сталіна до влади;
- 3) досить високий рівень політичної та загальної культури народних мас.

21. Коли в Україні в основному була завершена ліквідація неписьменності?

- 1) в середині другого десятиріччя ХХ століття;
- 2) на початок 1930-х років;
- 3) в кінці 1940-х років.

22. Що послужило скороченню загальної чисельності учнів у сільських школах України в 1933/1934 навчальному році?

- 1) закриття на селі багатьох шкіл у зв'язку з їх укрупненням;
- 2) криза в шкільній справі;
- 3) масова смертність селян внаслідок голодомору 1932-1933 років, «розкуркулення» та вислання за межі України значної кількості селян, переїзд багатьох селян у міста з-за важкого матеріального становища.

23. З якою метою в країні була створена система професійно-технічної освіти?

- 1) з метою підготовки кваліфікованих робітників для народного господарства, освоєння ними нових робітничих спеціальностей;
- 2) з метою отримання робітниками середньої спеціальної освіти;
- 3) для виправлення становища з нехваткою інженерних кадрів.

24. Що завдало найбільшої шкоди літературі і мистецтву України в 20-30-і роки?

- 1) відсутність навчальних закладів для підготовки відповідних фахівців;
- 2) втручання в літературу і мистецтво партійно-чиновницького апарату та використання їх як додатку до ідеології, а не способу розуміння реального життя;
- 3) низький культурний рівень населення.

25. Що являла собою Організація Українських Націоналістів (ОУН), створена у 1929 році?

- 1) організація, що вела боротьбу проти польсько-шляхетської окупації західноукраїнських земель;
- 2) політична партія західних українців, що підтримувала дії польського уряду;
- 3) організація, що займалася питаннями еміграції українців за океан.

Тема 10. Україна в роки другої світової війни (1939-1945 роки)

1. Які війни вважаються світовими?

- 1) театр дій яких поширюється в усьому світі;
- 2) ті, в яких з обох боків беруть участь групи країн, військові блоки;
- 3) ті, в яких беруть участь усі країни світу.

2. Які головні причини другої світової війни?

- 1) національно-визвольна боротьба в колоніях та залежних країнах;
- 2) відмова Польщі задовольнити територіальні вимоги країн фашистського блоку;
- 3) гострі міжімперіалістичні суперечки, в яких сторони не бажали шукати механізми їх мирного політичного вирішення, та прагнення до світового панування.

3. Який характер мала друга світова війна для країн – противників фашистського блоку?

- 1) чисто визвольний;
- 2) чисто загарбницький;
- 3) імперіалістичні та антирадянські тенденції перепліталися з антифашистськими та національно-визвольними, які стали визначальними після нападу Німеччини на Радянський Союз.

4. Чи можна вважати воз'єднання західноукраїнських земель з Українською РСР актом історичної справедливості?

- 1) воз'єднання всіх українських земель у єдину соборну державу було споконвічним бажанням українського народу, проте приєднання Західної України до Української РСР здійснювалося як розбійницький акт розподілу Польщі Гітлером і Сталіним;
- 2) Західна Україна протягом століть входила до складу Польщі, тому її народ не бажав воз'єднуватися з Радянською Україною;
- 3) Західна Україна була подарована Адольфом Гітлером Йосипу Сталіну за його територіальні поступки країнами Прибалтики.

5. Чи співпадають хронологічні рамки другої світової війни і Великої Вітчизняної війни Радянського Союзу?

- 1) повністю співпадають;
- 2) зовсім не співпадають;
- 3) Велика Вітчизняна війна (06.1941 р. – 05.1945 р.) була складовою частиною другої світової війни (09.1939 р. – 09.1945 р.).

6. Які плани виношувалися керівництвом фашистської Німеччини стосовно України?

- 1) надати їй можливість існувати самостійно поза межами Радянського Союзу;
- 2) перетворити її в свою колонію, сировинний додаток;
- 3) зібрати воедино всі українські землі і створити Велику Українську державу.

7. Чи можна вважати раптовість нападу фашистської Німеччини на Радянський Союз головною причиною невдач Червоної Армії на початковому етапі війни?

- 1) так, можна;
- 2) ні, бо радянське керівництво знало й розуміло, що війна почнеться, до цього готувалося, але припустилося багатьох серйозних помилок у визначенні термінів початку війни;
- 3) Пакт про ненапад 1939 року між Німеччиною і СРСР був гарантом ненападу з обох боків, тому раптовість стала головною і єдиною причиною невдач СРСР у перші дні війни,

8. Коли була остаточно окупована фашистськими військами вся територія України?

- 1) в кінці 1941 року;
- 2) в липні 1942 року;
- 3) територія України не була повністю окупованою ворогом: залишалися не окупованими деякі райони Ворошиловградської, Сталінської та Харківської областей.

9. Що являв собою «новий порядок» на окупованій фашистами території України?

- 1) відродження незалежності України;
- 2) впровадження нових, демократичних принципів державного устрою;
- 3) пограбування України, розчленування її території, геноцид місцевого населення.

10. Чому Сталінградська битва вважається переломною в ході Великої Вітчизняної і другої світової воєн?

- 1) з часу Сталінградської битви ворог втратив стратегічну ініціативу в війні;
- 2) з цього часу був відкритий в Європі другий фронт;
- 3) фашистська армада не була здатна вести активні бойові дії в умовах ландшафту Сталінграда і Волги.

11. Яким був внесок українського народу в справу створення військової економіки в радянському тилу?

- 1) ніякого внеску не було, тому що вся територія України була окупована ворогом;
- 2) на окупованій ворогом території поновлювали роботу підпільні заводи і фабрики, на яких вироблялася військова продукція для Червоної Армії;
- 3) в східні райони Радянського Союзу з України були евакуйовані найважливіші промислові підприємства, на яких виготовлялася військова техніка для фронту.

- 12. Який з перелічених нижче термінів означає діяльність на території України компартійних та комсомольських організацій в умовах фашистської окупації?**
- 1) підпільний рух;
  - 2) партизанський рух;
  - 3) повстанський рух.
- 13. Яку допомогу надавали Червоній Армії партизанські загони та з'єднання в Україні?**
- 1) допомоги партизанами Червоній Армії практично не було;
  - 2) партизани відволікали на себе значні сили противника, завдавали йому великих втрат у живій силі і озброєнні;
  - 3) партизани вели навчання молоді для поповнення армійських лав.
- 14. Яку діяльність вела під час війни Українська повстанська армія (УПА), створена в західноукраїнських землях?**
- 1) допомагала Червоній Армії громити ворога;
  - 2) вела збройну боротьбу за незалежну Україну проти фашистської Німеччини і проти Радянського Союзу;
  - 3) намагалася вивести з війни союзників Німеччини.
- 15. Коли були остаточно звільнені від німецько-фашистської окупації перші населені пункти України?**
- 1) в грудні 1942 – січні 1943 років кілька сіл Міловського району Ворошиловградської області;
  - 2) в лютому 1943 року після Сталінградської битви були остаточно звільнені Харківська, Полтавська і Сумська області;
  - 3) в серпні 1943 року – Харків і частина області.
- 16. Коли було завершено визволення України від німецько-фашистських загарбників?**
- 1) в квітні 1944 року визволенням Одеської області;
  - 2) в кінці серпня 1944 року в ході Ясько-Кишинівської операції;
  - 3) в жовтні 1944 року в ході Карпатсько-Ужгородської операції.
- 17. Коли розпочалася повсюдна відбудова народного господарства України?**
- 1) в 1943 році, в міру вигнання загарбників з території України;
  - 2) в жовтні 1944 року, після повного визволення території України;
  - 3) в травні 1945 року, після закінчення Великої Вітчизняної війни;.
- 18. Зазначте правильну дату закінчення другої світової війни:**
- 1) 9 травня 1945 р.;
  - 2) 24 червня 1945 р.;
  - 3) 2 вересня 1945 р.

19. Якою подією закінчилося об'єднання всіх українських земель у складі УРСР?

- 1) входженням до складу Української РСР Північної Буковини;
- 2) вигнанням німецько-фашистських окупантів із Східної Галичини;
- 3) возз'єднанням Закарпаття з Українською РСР.

20. Яким був внесок України в розгром фашистської Німеччини?

- 1) Україна не мала ніякого відношення до розгрому фашистів;
- 2) вся територія України була окупована ворогом, тому її внеску в розгром фашистської Німеччини не було;
- 3) сотні тисяч українців у складі Червоної Армії, в партизанських загонах громили фашистів; у радянському тилу народ України трудився над створенням умов для розгрому ворога.

Тема 11. Україна в перше повоєнне десятиліття (1945-1955 роки)

1. Яким було місце Радянської України в глобальних процесах після закінчення Другої світової війни?

- 1) Україна активізувала свою діяльність в міжнародних організаціях, підписала ряд міжнародних договорів, угод, конвенцій тощо;
- 2) Україна фактично перебрала на себе всю зовнішньополітичну діяльність Радянського Союзу;
- 3) після закінчення Другої світової війни Україна повністю відмовилась від участі в міжнародній діяльності.

2. Коли Україна стала повноправним членом Організації Об'єднаних Націй (ООН).

- 1) в 1945 році, з моменту утворення цієї організації;
- 2) після проголошення державного суверенітету України у 1990 році;
- 3) в 1992 році, після остаточного розвалу СРСР.

3. В чому полягала обмеженість зовнішньополітичної діяльності України в повоєнний період?

- 1) у відсутності досвіду такої діяльності;
- 2) усі свої дії на світовій арені Україна повинна була погоджувати з радянським керівництвом у Москві;
- 3) народ України не бажав брати участь у зовнішньополітичній діяльності.

4. Яка нова небезпека нависла в повоєнні роки над країнами світу, в тому числі й Україною?

- 1) демографічна небезпека внаслідок зменшення чисельності на Земній кулі;
- 2) небезпека нової, термоядерної катастрофи;
- 3) небезпека всесвітнього потопу внаслідок танення полярних снігів.

5. Хто надав Україні найбільшу допомогу в відбудові зруйнованого війною господарства?

- 1) усі братні республіки Радянського Союзу;
- 2) найрозвиненіші країни світу;
- 3) Світовий банк, що був утворений у повоєнний час для надання допомоги країнам, постраждалим в роки війни.

6. Що з середини 1940-х років гальмувало процес повернення України від війни до мирного життя?

- 1) величезні людські втрати, перетворені в руїни тисячі міст і сіл, зруйнована економіка, втрати культурних цінностей тощо;
- 2) несприятливі кліматичні умови протягом 1940-1950-х років;
- 3) не розгромлені німецько-фашистські війська, що ще залишились на ряді територій України.

7. Що ускладнювало повоєнну відбудову сільського господарства України?

- 1) відсутність належної кількості посівних площ;
- 2) безперервні дощі і зливи, що заважали селянам працювати;
- 3) нестача робочих рук, техніки, продуктивної і тяглової худоби, відсутність посівних матеріалів тощо.

8. Які головні причини голоду 1946-1947 років в Україні?

- 1) відсутність достатньої кількості родючих земель;
- 2) наслідки війни, засуха, дуже високі планові завдання з продажу хліба державі;
- 3) лише нестача сільськогосподарської техніки.

9. Що являли собою «громадські вироки», які практикувалися в повоєнному селі України?

- 1) виселення за межі республіки селян, які не виробили встановленого мінімуму трудоднів;
- 2) засудження зловживань партійних функціонерів;
- 3) збори колгоспників, на яких скасовувалися одноособові помилкові рішення голів колгоспів.

10. Що призвело до уповільнення економічного розвитку України з початку 1950-х років?

- 1) кризові явища в сировинній базі економіки;
- 2) після розв'язання задач відбудовчого періоду, подолання екстремальних умов життя економічний розвиток все більше гальмувався тоталітарними методами управління;
- 3) зменшення допомоги Україні з боку найрозвиненіших країн світу.

11. Що переважно продавала Україна за кордон в перше повоєнне десятиліття?

- 1) льон, автомобілі, мотоцикли;
- 2) тролейбуси, трамваї, пасажирські вагони для залізниці;
- 3) продукцію машинобудування, чавун, вугілля, цінну сировину.

12. Коли в цілому була завершена повоєнна відбудова народного господарства України?

- 1) на початок 1950-х років;
- 2) в 1960-і роки;
- 3) в 1970-і роки.

13. Що свідчило про посилення негативного впливу сталінізму на моральну та політичну атмосферу в країні в повоєнні роки?

- 1) негативний вплив сталінізму поширювався лише на геологорозвідку та нафто- і газовидобування в країні;
- 2) початок нового витка репресивних заходів на зразок «ленінградської справи», «справи лікарів» тощо;
- 3) чутки про негативний вплив сталінізму на моральну та політичну атмосферу в країні – це лише вигадки зовнішніх ворогів.

14. Що заважало діячам науки, культури, освіти виконувати свою безпосередню місію?

- 1) припинилась масово-політична робота серед населення;
- 2) в республіці ще не були ліквідовані наслідки ідеологічного впливу фашистських окупантів на людей;
- 3) в умовах абсолютного панування авторитарної системи в цих сферах переважали методи нагнітання підозрілості та істерії серед творчої інтелігенції тощо.

15. В чому полягало одержавлення в країні структур комуністичної партії та громадських організацій в повоєнний період?

- 1) комуністична партія та громадські організації отримали функції правоохоронних органів;
- 2) держава почала виконувати функції комуністичної партії та громадських організацій;

- 3) комуністична партія та громадські організації перебрали на себе функції органів державної влади.

16. Завдяки чому школи в УРСР були відбудовані у відносно короткий проміжок часу?

- 1) до їх відбудови підключались заводи і фабрики, колгоспи і радгоспи, батьки школярів, влаштовувались суботник та недільники тощо;
- 2) на відбудову шкіл коштів направлялося більше, ніж на утримання збройних сил;
- 3) школи в УРСР під час війни зазнали незначних руйнувань.

17. Чому наукові та культурні зв'язки УРСР з зарубіжними країнами в повоєнні роки розвивались суперечливо?

- 1) в Україні не було досвіду такої роботи;
- 2) міжнародні стосунки не давали ніякої користі науковим і культурним установам та закладам України;
- 3) на шляху наукових і культурних контактів УРСР викликало багато перешкод внаслідок культиваци в СРСР шпигуноманії і відчуженості між народами тощо.

18. Як проходила колективізація в селах Західної України?

- 1) селяни були байдужими до цього процесу;
- 2) селяни схвально зустрічали створення колгоспів на їх землях;
- 3) в західноукраїнському селі цей процес протікав дуже болісно, оскільки він супроводжувався командно-адміністративними методами, насиллям.

19. Чи можна розглядати опір радянській владі, що чинився в 40-х роках ХХ століття в західноукраїнських землях, як небажання населення цього регіону знаходитися в складі Радянської України?

- 1) так, можна;
- 2) цей опір був частиною дій за вихід західноукраїнських земель зі складу Радянської України;
- 3) це була протидія репресивній політиці сталінсько-беріївського режиму.

20. Підприємства яких галузей промисловості з'явилися в західноукраїнських областях в повоєнні часи вперше?

- 1) підприємства верстатобудування, електротехніки, приладобудування;
- 2) нафтовидобувні та нафтопереробні підприємства;
- 3) швейні та взуттєві підприємства.

21. Коли в повоєнний час з'явилися перші умови для оздоровлення українського суспільства?

- 1) відразу після закінчення Великої Вітчизняної війни;
- 2) після завершення повоєнної відбудови народного господарства;
- 3) після смерті Йосипа Сталіна у березні 1953 року.

Тема 12. Зміни в економічному та суспільно-політичному житті України (1955-1985 роки)

- 1. В чому проявилися ознаки розрядки міжнародної напруженості в середині 70-х років ХХ століття?**
  - 1) США вивели свої війська з Індокитаю; покращались стосунки між СРСР і США; нарада в Гельсінкі відкрила нову сторінку в повоєнній історії Європи;
  - 2) в гонці озброєнь СРСР врешті обігнав США;
  - 3) з'явилися нові види озброєнь, які стали гарантом миру на Землі.

- 2. Який внесок зробила Україна в боротьбу за мир і роззброєння в 1955-1985 роках?**
  - 1) вивела зі своєї території всю ядерну зброю;
  - 2) стала активним учасником підписання договорів про заборону ядерної, хімічної та бактеріологічної зброї, ряду інших документів;
  - 3) припинила виробництво усіх видів зброї.

- 3. Чи можна вважати, що в 1955-1985 роках Україна була повноправним суб'єктом міжнародних відносин?**
  - 1) так, оскільки вона ще з 1945 року була членом ООН;
  - 2) Україна на той час підтримувала дипломатичні стосунки з десятками країн світу;
  - 3) зовнішньополітична діяльність України була обмеженою, оскільки кожен свій крок вона повинна була узгоджувати з союзним керівництвом.

- 4. Чи мали громадяни України якісь переваги в міжнародних стосунках в порівнянні з громадянами інших союзних республік СРСР?**
  - 1) так, оскільки Україна мала довгі спільні кордони з багатьма іноземними державами, а це спрощувало її міжнародні контакти;
  - 2) перевагу мали лише громадяни республік Балтії;
  - 3) міжнародні контакти громадян України, як і громадян усіх інших союзних республік СРСР, обмежувались безліччю перепон, зокрема великим числом формальностей під час оформлення виїзних документів.

- 5. Чи корисним був для України товарообмін з зарубіжними країнами?**
  - 1) користі не було ніякої;
  - 2) товарообмін України з зарубіжними країнами був для неї шкідливим, тому що з України вивозилися готова продукція і сировина, а в Україну нічого не ввозилось;

- 3) товарообмін для України був корисним, оскільки, направляючи в ін-ші країни свою продукцію і сировину, Україна разом з тим отримувала необхідні їй товари.

6. Чи могла однопартійна система сприяти демократизації суспільства?

- 1) так, оскільки через систему партійно-державної влади можна було вольовими методами вирішувати всі питання суспільного життя;
- 2) не могла, тому що при монополії однієї партії на владу немає політичного плюралізму;
- 3) проблема демократизації в таких умовах вирішується лише частково.

7. Який принцип управління підприємствами передбачали створені у 1957 році ради народного господарства (раднаргоспи)?

- 1) галузевий;
- 2) територіальний;
- 3) змішаний.

8. Чому реформи в радянському суспільстві, розпочаті М.Хрущовим, були приречені на невдачу?

- 1) реформи не зачіпали основ самої системи – тоталітаризму;
- 2) М.Хрущов проводив лише аграрну реформу;
- 3) М.Хрущов не мав прихильників своїх реформ в Україні.

9. Чи можна вважати рішення жовтневого (1964 р.) пленуму ЦК КПРС про увільнення М.Хрущова з посади Першого секретаря ЦК КПРС однозначно позитивним чи однозначно негативним?

- 1) рішення пленуму мали однозначно позитивний характер, оскільки був покладений край суб'єктивізму і волюнтаризму в діяльності Хрущова;
- 2) рішення пленуму мали однозначно негативний характер, оскільки в діяльності М.Хрущова суб'єктивізму і волюнтаризму не було;
- 3) однозначно оцінити рішення пленуму не можна, тому що, засудивши помилки в діяльності М.Хрущова, пленум водночас наніс удар по реформаторських тенденціях.

10. В середині 1960-х років розпочалося згорання демократії, ліквідація «хрущовської відлиги». В чому це проявилось?

- 1) зупиняється процес ліквідації наслідків режиму особистої влади Й.Сталіна, починаються гоніння на «інакомислячих», судові процеси;
- 2) розпочинається політична реформа;
- 3) в СРСР і, зокрема, в Україні, різко скорочуються кількість і тиражі періодичних видань.

11. Що являла собою науково-технічна революція (НТР)?

- 1) це якісне перетворення сучасних продуктивних сил: наука поступово перетворюється в безпосередню виробничу силу;

- 2) це сукупність заново відкритих законів математики, фізики, механіки;
- 3) це звичайне нарощування обсягу виробництва промислової і сільськогосподарської продукції.

12. Коли в Радянському Союзі і, зокрема, в Україні були закладені основи господарської реформи 1960-х років?

- 1) на жовтневому (1964 року) пленумі ЦК КПРС;
- 2) на березневому і вересневому (1965 року) пленумах ЦК КПРС;
- 3) на сесії Верховної Ради СРСР у жовтні 1967 року.

13. Чому економічна реформа в СРСР 1960-х років виявилася нежиттєздатною?

- 1) зберігалися і зміцнювалися централізовані начала в економіці, стара недемократична політична система та командно-наказові методи керівництва суспільством;
- 2) реформа наштовхувалась на протидію народних мас;
- 3) припинилася матеріальна підтримка реформи з-за кордону.

14. В чому проявились кризові явища в економіці України 1970-х років?

- 1) кризові явища в СРСР в цей час не спостерігались;
- 2) знизились темпи росту виробництва продукції промисловості і сільського господарства, падали продуктивність праці і рентабельність підприємств;
- 3) темпи приросту виробництва товарів народного споживання перевищили темпи приросту виробництва засобів виробництва.

15. Чи сприяло партійне та державне керівництво України захистові економічних інтересів республіки від антинародних дій центру?

- 1) в результаті протидії республіканського керівництва центрові економіка України зберегла свою стабільність і дієздатність;
- 2) республіканське керівництво призначалося центром, тому повністю схвалювало його рішення;
- 3) якщо на стадії розробки і прийняття тих чи інших загальносоюзних рішень українське керівництво не погоджувалося з центром, то це обов'язково враховувалося ним під час прийняття своїх рішень.

16. В якому стані в 1960-1970 роки знаходились в Україні демократичні процеси в сфері національних відносин?

- 1) демократичні процеси тут лише декларувалися, самостійність республіки була зведена до мінімуму;
- 2) демократичні процеси в Україні в ці роки посилювались;
- 3) проблема національної самобутності України була вже вирішена.

17. Чим була Комуністична партія України (КПУ) в умовах тоталітарної системи?

- 1) це була масова суспільно-політична демократична організація;
- 2) КПУ була стрижнем адміністративної системи в Україні;
- 3) це була організація, яка захищала інтереси робітників і трудового селянства України.

18. Як впливало зростання капіталовкладень в українське село на приріст виробництва сільськогосподарської продукції?

- 1) приріст виробництва сільськогосподарської продукції був прямо пропорційним зростанню капіталовкладень;
- 2) капіталовкладення йшли переважно на розвиток тваринництва;
- 3) зростання капіталовкладень в сільське господарство давало змогу лише утримувати його від розпаду, оскільки безпосередні виробники були відірваними від землі.

19. Що давали сільському господарству України грандіозні програми меліорації земель 1970-1980-х років?

- 1) урожайність сільськогосподарських культур падала;
- 2) програми меліорації земель дозволяли вирішувати всі найголовніші проблеми села;
- 3) втручання людей в екологічну рівновагу в природі призводило до непоправних наслідків.

20. Чи може чисельність сільського населення істотно впливати на стан сільського господарства?

- 1) урожайність сільськогосподарських культур прямо пропорційна чисельності сільського населення;
- 2) від кількості сільського населення повністю залежить кількість і якість виробленої сільськогосподарської продукції;
- 3) на стан сільського господарства впливають, перш за все, ступінь розвитку продуктивних сил, величина капіталовкладень, якість підготовки спеціалістів для сільського господарства.

21. Якими були реальні доходи населення України в 1970-1980-і роки?

- 1) темпи приросту реальних доходів населення зросли більше ніж удвічі;
- 2) реальні доходи всі ці роки були стабільними;
- 3) за 1971-1985 роки темпи зростання реальних доходів населення скоротилися більше ніж удвічі.

22. За період з 1970 до 1985 років кількість лікарів в Україні зросла на 60%, кількість лікарняних ліжок – майже на третину, в той же час середня тривалість життя скоротилася з 70 до 68 років. В чому причина такого протиріччя?

- 1) якість охорони здоров'я та якість підготовки лікарів у цей час падали;

- 2) черговий демографічний спад призвів до зниження цих показників;
- 3) кількісні і якісні показники медичного обслуговування в Україні не мають ніякого відношення до тривалості життя населення.

23. Чи можна суспільний устрій, що на середину 1980-х років склався в СРСР і, зокрема, в Україні, вважати повною мірою соціалістичним?

- 1) так, можна повністю;
- 2) наявність в СРСР двох форм власності не дає нам підстав називати цей устрій соціалістичним;
- 3) це був державний тоталітарний, недемократичний соціалізм.

Тема 13. Спроби реформування суспільства (1985 – 1991 роки)

Частина I

1. Що протягом тривалого часу визначало стан економіки та загальну ситуацію в СРСР і, зокрема, в Україні?

- 1) історична обмеженість адміністративно-командної системи;
- 2) господарський розрахунок, ринкові начала в економіці;
- 3) широка демократія, гласність в суспільстві.

2. Чи можна вважати, що в умовах спаду економічного розвитку СРСР (1985-1991 роки) економіка України була гіршою, ніж в інших республіках колишнього Радянського Союзу?

- 1) економіка України нічим не відрізнялася від економік інших союзних республік;
- 2) економіка України знаходилась на дещо кращих позиціях у порівнянні з іншими республіками СРСР;
- 3) економіка України розвивалася значно гірше, ніж в усіх інших союзних республіках.

3. Яка головна причина великих втрат сільгосппродукції в Україні в 1980-х роках?

- 1) несприятливі кліматичні умови;
- 2) недостатня кількість сільгосптехніки, міндобрив;
- 3) запущеність значної кількості підприємств переробних галузей, нерозвиненість бази для зберігання врожаю.

4. Чому споживчий ринок України в другій половині 1980-х років не насичувався достатньою кількістю високоякісних продуктів споживання?

- 1) цьому перешкоджали труднощі в розміщенні продуктивних сил, гіпертрофований розвиток галузей, що працювали на споживчий ринок, розвиток галузей військово-промислового комплексу, важкої індустрії;
- 2) відкриті кордони з сусідніми державами призводили до «вимивання» з магазинів товарів «човниками» – численними гостями з-за кордону;
- 3) не було належної сировинної бази.

5. З ім'ям якої особи громадяни України, як і усього Радянського Союзу, в середині 1980-х років пов'язували сподівання на покращення життя?

- 1) Джорджа Буша (старшого);
- 2) Михайла Горбачова;
- 3) Алли Пугачової.

6. Чи можна вважати курс «прискорення соціально-економічного розвитку країни», взятий керівництвом СРСР у 1985 році, першим кроком до ліквідації адміністративно-командної системи (АКС)?

- 1) так, цей курс передбачав повний демонтаж АКС;
- 2) курс «прискорення» мав якісно нову життєздатну схему реконструкції усіх ланок суспільства;
- 3) «прискорення» було ні чим іншим як спробою реорганізувати суспільство «зверху», як це вже неодноразово безуспішно робилося раніше.

7. Коли в СРСР був узятий курс на перебудову?

- 1) на квітневому (1985 року) пленумі ЦК КПРС;
- 2) на січневому (1987 року) пленумі ЦК КПРС;
- 3) на XIX Всесоюзній конференції КПРС (1988 рік).

8. Що являв собою курс «перебудови», проголошений М.Горбачовим?

- 1) ліквідація тоталітаризму, демонтаж адміністративно-командної системи;
- 2) прискорення науково-технічного прогресу, розвиток машинобудування, інших галузей промисловості, сільського господарства без докорінної ліквідації тоталітаризму, адміністративно-командної системи;
- 3) система заходів, спрямованих на встановлення жорсткого контролю за якістю продукції та виконуваних робіт.

9. Чому «перебудова» не дала очікуваних наслідків?

- 1) на «перебудову» було відведено дуже мало часу;
- 2) «перебудова» передбачалася в межах «державного соціалізму»;
- 3) переважна більшість трудящих не сприйняла «перебудови».

10. Чи можна було в умовах існування СРСР в рамках окремої республіки, зокрема України, зупинити сповзання економіки до кризи?

- 1) можна, але керівники союзних республік не ставили перед собою таких завдань;
- 2) керівництво України докладало до цього чимало зусиль;
- 3) центр був байдужим до такого стану справ у республіках, а того час-не керівництво України не бажало псувати з центром своїх стосунків.

11. Чи можна вважати соціалістичну ідею як таку, що себе зжила?

- 1) соціалістична ідея себе зовсім не виправдала;
- 2) вона можлива як державний соціалізм;
- 3) вона існує в соціал-демократичному варіанті.

12. Які галузі індустрії склали основу могутності економічного і політичного суверенітету України в середині 80-х років?

- 1) нафтохімія і газовидобування;
- 2) вугільна промисловість, чорна та кольорова металургія;
- 3) автомобілебудування, виробництво міського електротранспорту.

13. Переважно яку промислову продукцію вивозила Україна в інші республіки колишнього Радянського Союзу?

- 1) енергоносії, зокрема нафту, торф, горючі сланці;
- 2) чорні метали, тепловози, турбіни, трактори;
- 3) трамваї, тролейбуси, вагони метрополітену.

14. На що була спрямована інвестиційна політика керівництва СРСР в Україні в умовах кризи адміністративно-командної системи?

- 1) на створення нових підприємств;
- 2) на оновлення і реконструкцію діючих потужностей, втілення нових технологій;
- 3) на розвиток чорної та кольорової металургії, паливно-енергетичного, хімічного комплексів.

15. Які чинники негативно впливали на структуру індустрії України?

- 1) крупні перекоси в розміщенні продуктивних сил, гіпертрофований розвиток галузей, що працювали на споживчий ринок, розвиток галузей військово-промислового комплексу;
- 2) доля галузей, що працювали на споживчий ринок, складала понад 50%;
- 3) відсутність сировини для чорної металургії.

16. Чому мілітаризація економіки негативно відбивалася на загальному стані держави?

- 1) військове виробництво не стимулювало розвиток наукових пошуків;
- 2) нові витрати на виснажливу гонку озброєнь мали астрономічні розміри, тим самим життєвий рівень народу знижувався;

- 3) військове виробництво було досить механізованим і автоматизованим, тому багато кваліфікованих робітників залишались без роботи.

17. В яких видах сировини та матеріалів відчувала Україна найбільшу потребу в другій половині 1980-х років?

- 1) в залізній руді, марганці, сірці;
- 2) в продукції нафто- і газовидобутку, лісової, деревообробної та целюлозо-паперової промисловості, в синтетичному каучуці, бавовні та інших видах сировини;
- 3) в продукції сільського господарства, що йшла для промислових потреб.

18. Аварія на Чорнобильській АЕС завдала величезної шкоди Україні. Чи означає це, що від атомної енергетики слід відмовитись?

- 1) так, оскільки використання енергії атома часто обертається трагедією для всього людства;
- 2) так, оскільки подібні аварії – закономірне явище в світовій практиці використання атомних електростанцій;
- 3) використання атомних електростанцій можливе, але атом не любить недбалості, неуцтва.

19. Що являв собою Держагропром, що створювався в Україні в другій половині 1980-х років?

- 1) це об'єднання зусиль колгоспів, радгоспів, транспортних підприємств та підприємств, що переробляли сільгосппродукцію;
- 2) це приватні сільськогосподарські підприємства;
- 3) це аграрні підрозділи («зелені цехи»), що створювалися на селі за рахунок міських підприємств і установ.

20. Чи можна вважати, що в Україні у другій половині 1980-х років були реальні передумови для вирощування стабільних врожаїв сільгоспкультур та виробництва тваринницької продукції в обсягах, які б задовольняли потреби населення?

- 1) в Україні таких умов не було, оскільки вона знаходиться в зоні так званого «ризикованого землеробства»;
- 2) показники виробництва багатьох видів сільгосппродукції в Україні в розрахунку на душу населення були кращими, ніж у більшості провідних країн світу;
- 3) такі умови були, оскільки відносно високими були середньорічні показники виробництва зерна, цукрових буряків, технічних культур, продукції тваринництва.

21. За яким принципом здійснювалося в Україні фінансування культури до отримання республікою незалежності?

- 1) витрати на культуру були першочерговими;
- 2) фінансування культури було залишковим;
- 3) культура фінансувалася так само високо, як і оборона.

Частина II

- 1. Влітку 1987 року в СРСР був проголошений курс на докорінну економічну реформу. Чи був він для України реальним?**
  - 1) ні, тому що Україна мала свою специфіку економічного розвитку;
  - 2) так, але для неї було відведено дуже мало часу;
  - 3) без ліквідації адміністративно-командної системи реформа була неможливою ні в СРСР, ні в Україні.
- 2. Що являла собою кампанія 1987-1988 років щодо реорганізації управління і скорочення управлінського апарату?**
  - 1) це добре спланована крупномасштабна акція, що спростила і здешевила державний апарат, зробила його мобільним, ефективно діючим;
  - 2) це була акція, що проводилася за старими зразками: зверху продиктовані відсотки скорочення апарату без урахування рівнів, специфіки підприємств та інших чинників;
  - 3) реорганізація управління здійснювалася поетапно в усіх галузях народного господарства з урахуванням потреб у кількості працюючих.
- 3. Які негативні наслідки мав розрив стійких господарських зв'язків України з іншими республіками колишнього Радянського Союзу?**
  - 1) цей процес був малопомітним для України, оскільки республіка мала сильно розвинену власну економіку і не мала серйозних економічних зв'язків з іншими республіками;
  - 2) розрив господарських зв'язків відбився лише на переробних галузях сільського господарства;
  - 3) розрив боляче ударив по всій економіці республіки, яка знаходилася в тісному зв'язку з економіками всіх інших союзних республік СРСР.
- 4. Чому зміни в економічному житті, нові форми господарювання, що повсюди декларувалися в СРСР, в тому числі і в Україні, не спрацьовували?**
  - 1) в умовах повного одержавлення паростки ринкової економіки повсюди підмінялися адміністративними важелями управління, диктатом державних структур;
  - 2) реформи були розраховані лише на окремі галузі народного господарства;
  - 3) нестача сировини та енергоносіїв зробила неможливим застосування нових форм господарювання.
- 5. Що свідчило про наявність в кінці 1990-х років в СРСР і, зокрема, в Україні хоча б малопомітних зрушень у економічному житті в бік формування ринкових відносин?**
  - 1) ніяких позитивних зрушень у економічному житті в другій половині 1980-х років не відбувалось;

- 2) наявність стабільного ринку в розвинених країнах світу, зростання експорту машинобудування в ці країни;
- 3) поява великої кількості кооперативів, малих підприємств, орендних, фермерських господарств, приватної торгівлі.

6. Чому початок переходу до ринкових відносин наштовхнувся в Україні на незадоволення трудящих, несприйняття ними приватизації, ринку?

- 1) засоби масової інформації (ЗМІ) приховували від народу правду про хід цього процесу;
- 2) Україна не підходила для запровадження в ній ринкових відносин;
- 3) початок переходу до ринкових відносин мав некерований характер, почалися розвал економіки та пограбування основної маси народу «неокапіталістами» (так звана «прихватизація»).

7. Чи можна віднести Україну другої половини 1980-х років на політичній карті Радянського Союзу до так званих «гарячих точок»?

- 1) так, оскільки в Україні велася уперта боротьба партійно-державного апарату проти Руху;
- 2) ні, крупних силових сутичок, збройних конфліктів в Україні в цей час не відзначалось;
- 3) гострі суперечки демократичних сил у республіці з тодішнім союзним керівництвом, мітинги, маніфестації ставили Україну в розряд «гарячих точок» Радянського Союзу.

8. Які категорії громадян України стали рушійною силою гласності в умовах політичних перетворень у другій половині 1980-х років?

- 1) робітники і селяни;
- 2) працівники засобів масової інформації, літератори, митці;
- 3) представники партійно-державного апарату.

9. Що в кінці квітня – на початку травня 1986 року послужило однією з головних причин різкого падіння популярності загальносоюзного і республіканського партійного та державного керівництва?

- 1) те, що верхівка партійно-державної піраміди в Москві та в Києві приховала від народу правду про наслідки аварії на Чорнобильській АЕС;
- 2) відміна традиційної першотравневої демонстрації трудящих у Києві;
- 3) з їх вини був зірваний початок весняних польових робіт.

10. Коли почалося становлення багатопартійності в Україні?

- 1) з березня 1985 року, коли Генеральним секретарем ЦК КПРС був обраний М.Горбачов;
- 2) з 1988 року, коли Українська Гельсінська спілка обнародувала свою «Декларацію принципів» і проголосила себе першою опозиційною партією;
- 3) після спроби серпневого путчу 1991 року.

11. Що стримувало організаційне оформлення Народного Руху в Україні?

- 1) відсутність у його організаторів досвіду подібної роботи;
- 2) труднощі з добором приміщення для керівних органів Руху;
- 3) опір бюрократичного компартійного апарату, тактичні прорахунки лідерів демократичних сил.

12. Чому Компартія України (КПУ) в 1990-1991 роках (до її заборони) швидко втрачала свої позиції?

- 1) вона відставала від розвитку подій в республіці і в країні, її лідери намагалися маневрувати, щоб зберегти свої привілеї;
- 2) лідери КПУ, випереджаючи події, висунули програму реорганізації суспільства, до якої не були готовими маси;
- 3) всупереч результатам референдуму 17 березня 1991 року КПУ виступила ініціатором проголошення державного суверенітету України та її відокремлення від СРСР.

13. Що давало переформулювання 6-ї статті Конституції УРСР 1978 року?

- 1) ліквідовувалися обмеження України в зовнішніх стосунках;
- 2) знімалася керівна роль КПРС-КПУ в суспільстві, відкривалася Дорога до багатопартійності;
- 3) Україна набувала статусу суверенної незалежної держави.

14. Яким процесам сприяла реформа політичної системи в СРСР та в Україні на рубежі 1980-1990-х років?

- 1) виникненню політичного плюралізму і багатопартійності;
- 2) консолідації суспільства навколо Комуністичної партії;
- 3) посиленню політичного керівництва КПРС усіма процесами державного, господарського та ідеологічного життя.

15. Коли в Україні розпочалася демократизація виборчої системи?

- 1) в квітні 1985 року;
- 2) в березні-травні 1989 року;
- 3) в березні 1990 року.

16. Що призвело до перетворення федерації самостійних суб'єктів СРСР в унітарну державу?

- 1) складна міжнародна обстановка;
- 2) відсутність світового досвіду створення подібних міждержавних об'єднань;
- 3) обмеження демократії, панування тоталітаризму, намагання союзних органів регламентувати всі сторони життя суспільства.

17. Що послужило першим кроком на шляху до розвалу колишньої тоталітарної системи?

- 1) запровадження в СРСР президентської системи правління;
- 2) аварія на четвертому енергоблоці Чорнобильської АЕС;

- 3) розвиток демократії та гласності, організація нового верховного органу влади – З'їзду народних депутатів СРСР.

18. Коли Верховна Рада УРСР затвердила «Декларацію про державний суверенітет УРСР»?

- 1) 16 липня 1990 року;
- 2) 24 серпня 1991 року;
- 3) 1 грудня 1991 року.

19. Які головні результати референдуму 17 березня 1991 року?

- 1) понад 80% населення України висловилося за знаходження України в складі СРСР;
- 2) Україна проголошувалась суверенною демократичною державою;
- 3) переважна більшість населення України висловилася за негайний вихід республіки зі складу СРСР.

20. Чи означало проголошення «Декларації про державний суверенітет УРСР» остаточний вихід республіки зі складу СРСР?

- 1) так, Україна ставала суверенною незалежною державою;
- 2) суверенітет України проголошувався в межах СРСР, але з обмеженням повноважень центру;
- 3) в «Декларації про державний суверенітет УРСР» питання про перебування України в складі СРСР не порушувалось.

Тема 14. Становлення Української незалежної держави (серпень 1991 року – сьогодні)

Частина I

1. Що являв собою державний устрій Радянського Союзу напередодні його розпаду?

- 1) фактично це була унітарна держава;
- 2) це була федеративна держава, в якій враховувалися особливості кожної нації;
- 3) це була співдружність незалежних держав.

2. Коли в СРСР найбільш інтенсивно відбувався процес руйнування інститутів влади, правопорядку, законності?

- 1) на початку 1980-х років;
- 2) в 1991 році;
- 3) з початку 1992 року.

- 3. Чи можна вважати, що створення в СРСР інституту президентства і надання М.Горбачову широких повноважень призвели до пом'якшення ситуації в країні?**
- 1) так, ситуація в СРСР за часів М.Горбачова стабілізувалась;
  - 2) пом'якшення ситуації в країні відбулося завдяки тому, що М. Горбачов був водночас Президентом СРСР і Генеральним секретарем ЦК КПРС;
  - 3) створення в СРСР інституту президентства, надання Президентові СРСР М.Горбачову широких повноважень до пом'якшення ситуації в країні не призвело.
- 4. Що стало однією з головних причин погіршення ситуації в СРСР на рубежі 1980-1990-х років?**
- 1) намагання політичного керівництва країни на чолі з М. Горбачовим сумістити нові демократичні форми життя зі старими тоталітарними структурами;
  - 2) агресивні дії Іраку щодо Кувейту, підтримані Радянським Союзом;
  - 3) зміни в силових міністерствах, що їх проводило керівництво країни.
- 5. Які події в історії колишнього Радянського Союзу пов'язані з датами 19-21 серпня 1991 року?**
- 1) відбувся референдум про долю Союзу як оновленої федерації;
  - 2) спроба групи партійних та державних діячів ізолювати Президента СРСР Михайла Горбачова та зберегти тоталітарні устої в державі;
  - 3) був обраний перший Президент незалежної України.
- 6. Які дії керівництва Росії після провалу путчу насторожили громадян України та інших союзних республік СРСР?**
- 1) привласнення повноважень союзних органів, припинення фінансування та ліквідація союзних структур, територіальні претензії та інше;
  - 2) спроби самостійно розподілити між союзними республіками золотий запас СРСР;
  - 3) намагання Росії відмовитися від сплати зовнішніх боргів Радянського Союзу.
- 7. Як відреагувало населення України на претензійні заяви та вимоги керівництва Росії стосовно окремих територій України?**
- 1) населення висловлювалося за негайну передачу до складу Росії східних та південних областей України;
  - 2) реакцією на дії російського керівництва стали мітинги, гарячі дискусії, проголошення незалежності України;
  - 3) реакція на ці заяви та вимоги була досить спокійною.
- 8. Коли позачергова сесія Верховної Ради Української РСР ухвалила Акт проголошення незалежності України?**
- 1) 16 липня 1990 року;

- 2) 24 серпня 1991 року;
- 3) 1 грудня 1991 року.

9. Які головні положення Акту про державну незалежність України?

- 1) створення самостійної Української держави – України, неподільність та недоторканість її території, де діють лише Конституція та закони України;
- 2) проголошувалось верховенство законів СРСР над законами України, Конституції СРСР над Конституцією України;
- 3) проголошувалось, що Україна стає складовою СНД, визнається верховенство органів керівництва СНД над органами влади України.

10. Який історичний період можна назвати кінцем державного соціалізму в Україні?

- 1) прийняття Верховною Радою УРСР 24 серпня 1991 року Акту про державну незалежність України;
- 2) вибори 1 грудня 1991 року Президента України;
- 3) проведення в серпні 1992 року Всесвітнього форуму українців.

11. Чому прийняття позачерговою сесією Верховної Ради Української РСР Акту про державну незалежність України було неоднозначно сприйняте населенням республіки?

- 1) Акт про державну незалежність України мав положення, в якому підтверджувалося знаходження України в складі СРСР;
- 2) населення України було недостатньо проінформоване про прийнятий документ;
- 3) після антиконституційного путчу в Москві демократичні процеси в центрі випереджали процеси, що відбувалися в Україні.

12. Яка причина призупинення 30 серпня 1991 року Президією Верховної Ради України діяльності Компартії України?

- 1) несвоєчасна реєстрація компартії в Міністерстві юстиції України;
- 2) Компартія України звинувачувалася в причетності до путчу в Москві 19-21 серпня 1991 року, що провалився;
- 3) відсутність необхідної кількості зібраних голосів членів партії, необхідних для її реєстрації Міністерством юстиції України.

13. Коли, де і ким було підтвержене проголошення незалежності України?

- 1) 25 серпня 1991 року на сесії Верховної Ради СРСР в Москві;
- 2) 1 грудня 1991 року на Всеукраїнському референдумі;
- 3) 25 грудня 1991 року у зверненні Президента СРСР Михайла Горбачова по телебаченню до громадян Радянського Союзу.

- 14. Коли шляхом всенародного голосування був обраний перший Президент незалежної України?**
- 1) 17 березня 1991 року;
  - 2) 24 серпня 1991 року;
  - 3) 1 грудня 1991 року.
- 15. Хто був обраний у 1991 році першим Президентом незалежної України?**
- 1) Леонід Кучма;
  - 2) Леонід Кравчук;
  - 3) Віктор Ющенко.
- 16. Коли і де було проголошене створення Співдружності Незалежних Держав (СНД)?**
- 1) 21 серпня 1991 року в Москві (Росія);
  - 2) 8 грудня 1991 року в Біловезькій Пущі (Білорусь);
  - 3) 25 березня 1992 року в Тбілісі (Грузія).
- 17. Чи можна вважати створення СНД відновленням СРСР?**
- 1) так, бо до складу СНД ввійшли всі колишні республіки СРСР;
  - 2) так, тому що збереглися всі політичні структури колишнього Союзу;
  - 3) ні, це нове формування, яке не має ніяких політичних, економічних та інших надбудов, що їх мав СРСР.
- 18. В чому проявилися найголовніші розходження між учасниками підписання Угоди про створення СНД?**
- 1) в обранні столиці СНД;
  - 2) в розумінні характеру нового міждержавного утворення, шляхів його формування;
  - 3) у визначенні назви нової організації.
- 19. Які події і явища визначили нову політичну ситуацію в Європі і в світі в цілому на початку 1990-х років:**
- 1) збройний конфлікт у Перській затоці;
  - 2) боротьба з сепаратистами в Ефіопії;
  - 3) розпад СРСР, припинення існування світової системи соціалізму та її структурних складових – Ради економічної взаємодопомоги (РЕВ), Організації Варшавського договору (ОВД).
- 20. Чи можна вважати, що ліквідація Організації Варшавського договору (ОВД) водночас супроводжувалася послабленням впливу США і країн Заходу на світовий порядок?**
- 1) так, оскільки водночас з припиненням діяльності ОВД ліквідовувався і військово-політичний блок НАТО;

- 2) так, послаблення було, тому що США вивели свої збройні формування з Європи;
- 3) ні, бо відсутність військового протистояння з боку колишніх країн соціалізму сприяло посиленню політичного, економічного, військового, дипломатичного впливів на молоді країни, на весь світовий порядок.

21. З чого починалась діяльність зовнішньополітичних відомств країни після проголошення її незалежності?

- 1) із звернення України до ООН з проханням прийняти її до свого складу;
- 2) з пропозиції визнати українську мову 6-ю офіційною мовою ООН;
- 3) з донесення до всього світу факту про існування держави Україна, створення мережі посольств, консульств та інших закордонних установ.

22. У якій з країн світу було першим відкрите дипломатичне представництво (посольство) незалежної України?

- 1) в Канаді;
- 2) в Угорщині;
- 3) в Росії.

23. Які принципи були покладені урядом незалежної України в основу своєї зовнішньої політики?

- 1) ігнорування всіх конфліктних ситуацій, що відбувалися в світі;
- 2) політичне вирішення конфліктів, загальна безпека, спільні зусилля членів світового співтовариства в вирішенні глобальних проблем;
- 3) наступництво України в усіх зовнішньополітичних актах СРСР.

24. Чим зумовлювало керівництво ряду провідних країн світу своє визнання України як світової держави та налагодження нею дипломатичних, економічних, торговельних та інших стосунків?

- 1) вимогами визнати російську мову другою державною мовою в Україні;
- 2) вимогами вийти зі складу Організації Варшавського договору;
- 3) вимогами до України позбавитись ядерної зброї, розміщеної на її території.

25. Якими застереженнями України обумовлювалося її перебування в складі СНД?

- 1) ліквідувати в усіх державах – членах СНД символіку, яка нагадувала б про колишній СРСР;
- 2) не приймати до СНД країни, які раніше не входили до складу СРСР;
- 3) відмовитись від створення наддержавних структур в СНД з функціями органів управління; неучасть в угодах військово-політичного характеру.

26. Чому ефективність діяльності СНД в перші роки її існування була досить низькою?

- 1) більшість документів, підписаних країнами – членами СНД, була спрямована лише на руйнування всього того, що було пов'язане з СРСР;
- 2) не було досвіду діяльності подібних утворень;
- 3) СНД зовсім не займалася питаннями економіки та соціальної сфери.

Частина II

1. З якого часу розпочалося формування в Україні своїх власних збройних сил?

- 1) відразу після закінчення другої світової війни;
- 2) після проголошення незалежності України в серпні 1991 року;
- 3) після припинення існування СРСР в грудні 1991 року.

2. На які найбільші труднощі наштовхнулася програма ядерного роззброєння України?

- 1) відсутність коштів для демонтажу і знищення стратегічних озброєнь; відсутність гарантій національної безпеки України; проблема працевлаштування вивільнених військовослужбовців;
- 2) нерозуміння світового співтовариства необхідності допомогти Україні в ліквідації ядерної зброї;
- 3) відсутність у світі технології щодо ліквідації зарядів ядерних боєголовок.

3. Що означає термін «діаспора»?

- 1) це давньогрецький термін, що означає «розпорошення», «розсіяння»;
- 2) термін «діаспора» італійського походження і означає «берегова лінія»;
- 3) слово «діаспора» англійською мовою означає «двовладдя».

4. Що являє собою українська діаспора?

- 1) представники неукраїнських національностей, що проживають на території України;
- 2) все населення земної кулі, яке володіє українською мовою;
- 3) українці, що постійно проживають за межами своєї історичної батьківщини.

5. Що позначається терміном «східна діаспора» стосовно українців, які проживають за межами України?

- 1) українці, що проживають на схід від колишнього СРСР;
- 2) українці, що живуть в країнах колишнього Радянського Союзу;
- 3) українці, що проживають на Близькому Сході.

- 6. Чи можна вважати, що модель національної економіки України була сформована вже в перші три роки існування незалежної держави?**
- 1) модель національної економіки була сформована ще задовго до проголошення національного суверенітету України;
  - 2) формування моделі національної економіки України було тривалим і нелегким;
  - 3) модель національної економіки була сформована протягом першого року після проголошення незалежності України.
- 7. Що являв собою «третій шлях» розвитку економіки України «з урахуванням національної специфіки»?**
- 1) це планова система, що збереглася ще з часів існування СРСР;
  - 2) це негайний перехід економіки на шлях ринкових відносин;
  - 3) це спроби запровадження ринкових відносин з одночасним зміцненням «керованості» народним господарством.
- 8. Чи можливе нарощування виробництва промислових товарів і сільськогосподарської продукції в умовах ринкової економіки?**
- 1) ні, бо ринкова економіка породжує армію людей, не зайнятих у сфері матеріального виробництва;
  - 2) так, можливе, оскільки власники засобів виробництва зацікавлені в подальшому нарощуванні виробництва товарів з метою їх продажу;
  - 3) ринкова економіка не створює працюючим відповідних умов і зацікавленості коливанням цін на продукцію в процесі її реалізації.
- 9. Що стримувало іноземних інвеститорів у перші роки незалежності України від їх активного співробітництва з українськими підприємствами, фірмами?**
- 1) відсутність належних нормативних актів, державних гарантій;
  - 2) затримка з введенням в Україні нової грошової одиниці – гривні;
  - 3) наявність в Україні широкої залізничної колії, відмінної від євростандарту, що ускладнювало товарообіг.
- 10. В чому проявлялися ознаки різкого падіння промислового і сільськогосподарського виробництва в Україні в 1992-1993 роках?**
- 1) помітних ознак цього явища в Україні не спостерігалось;
  - 2) скорочувався валовий внутрішній продукт, зростала інфляція, що переросла в гіперінфляцію; зростали ціни на промислові та сільськогосподарські товари тощо;
  - 3) в торговельних установах з'являлася велика кількість імпортованих товарів.
- 11. Чи можна вважати, що тяжке становище української економіки було лише наслідком нерозумної політики керівництва держави в перші роки її становлення?**
- 1) можна, оскільки економіка України напередодні проголошення незалежності була однією з кращих серед республік колишнього Радянського Союзу;

- 2) причини цього слід шукати ще в ті часи, коли існував Радянський Союз, і «нафтодолари» витрачалися на товари повсякденного попиту, зерно;
- 3) головною і єдиною причиною спаду в економіці України було те, що в перші роки становлення держави її керівництво допустило ряд прорахунків.

12. Чому однією з головних причин різкого, обвального падіння промислового та сільськогосподарського виробництва в Україні була незабезпеченість енергоносіями?

- 1) Україна зовсім не мала власних енергоносіїв;
- 2) проблеми з енергоносіями в Україні не було;
- 3) Україна було недостатньо власних нафти, газу, вугілля.

13. Що послужило однією з найголовніших причин зростання соціальної напруженості в Україні на початку 1990-х років?

- 1) проголошення незалежності України;
- 2) заборона діяльності Комуністичної партії України;
- 3) різке і швидке погіршення матеріального становища громадян України.

14. Чи було в Україні в 1992-2008 роках безробіття масовим?

- 1) рівень безробіття в Україні в цей час залишився дуже низьким;
- 2) так, але воно часто було прихованим, тому що десятки тисяч людей рахувалися серед працюючих, а працювали неповний робочий тиждень або зовсім не працювали;
- 3) безробіття в Україні у 1992-2008 роках зовсім не було.

15. Чи можна вважати, що страйковий рух в Україні в першій половині 1990-х років XX століття мав лише однозначно позитивне значення як засіб тиску на керівні органи країни?

- 1) так, можна повністю;
- 2) вимоги страйкарів були переважно обґрунтовані й логічні, проте досить часто вони задовольнялися за рахунок перекладення частини грошових та матеріальних засобів з інших трудящих, а, припиняючи роботу, страйкарі недодавали продукцію, не виконували великих обсягів робіт;
- 3) страйки, як правило, закінчувались досить швидким і безболісним вирішенням усіх невідкладних питань.

16. Чому коефіцієнт корисної дії українського парламенту в роки становлення державної незалежності України залишався досить низьким?

- 1) на діяльність парламенту мала сильний вплив відсутність багато партійності;

- 2) у Верховній Раді точилася політична боротьба, непримиренні дискусії між депутатами; значна частина народних депутатів вирішувала свої особисті справи, в той час як питання державотворення, прийняття законів досить часто залишалися на другому плані;
- 3) коефіцієнт корисної дії українського парламенту в цей період був надто високим.

17. Чи можна вважати однозначно позитивним на рубежі 1980-1990-х років процес відродження в Україні православної церкви?

- 1) відродження православної церкви проходило рівно, без різких ексцесів;
- 2) відродження православної церкви в Україні супроводжувалось фактичним припиненням атеїстичної діяльності, що не відповідало принципам, проголошеним у законі України про свободу совісті і релігійні організації;
- 3) все, що було спрямоване на відродження в Україні православної церкви, мало лише позитивне значення.

18. Які політичні партії, рухи та об'єднання в Україні першої половини 1990-х років ХХ століття можна віднести до так званого «лівого крила» в політичному спектрі?

- 1) Українську республіканську партію (УРП), Демократичну партію (ДемПУ), Рух;
- 2) об'єднання «Нова Україна» (ОНУ), партію Демократичного відродження (ПДВУ), Ліберальну партію (ЛПУ);
- 3) Соціалістичну партію (СПУ), Комуністичну партію (КПУ), Селянську партію (СелПУ).

19. Чим можна пояснити падіння авторитету і значення профспілок України на початку становлення незалежності держави?

- 1) потреба в діяльності профспілок у цей час відпала;
- 2) нерішучістю, підтримкою антинародної позиції Президента України в вирішенні багатьох питань захисту трудящих; зниження активності самих трудящих у проведенні акцій, організованих профспілками;
- 3) діяльність профспілок в Україні в цей час була заборонена.

20. Коли була прийнята Конституція незалежної України?

- 1) 1 грудня 1991 року;
- 2) 28 червня 1996 року;
- 3) 18 квітня 2004 року.

ДЛЯ НОТАТОК

ДЛЯ НОТАТОК

Навчальне видання

**ТЕСТИ ДЛЯ ПЕРЕВІРКИ І ОЦІНЮВАННЯ
ЗНАНЬ З ІСТОРІЇ УКРАЇНИ
ДЛЯ СТУДЕНТІВ УСІХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ**

Укладач   **КОВАЛЬОВ Валерій Іванович**

Відповідальний за випуск   *Н.В. Нікуліна*

Авторська редакція

Комп'ютерна верстка   *Н.В. Журавльової*

План 2009. Поз. 113

Підписано до друку 09.02.2009 р. Формат 60×84 1/16. Папір газетний.

Гарнітура Times New Roman Cyr . Віддруковано на ризографі

Ум. друк. арк. 4,5. Обл.-вид. арк. 4,1.

Зам. № 109/09. Тираж 100 прим. Ціна договірна

ВИДАВНИЦТВО

Харківського національного автомобільно-дорожнього університету

**Видавництво ХНАДУ, 61002, Харків-МСП, вул. Петровського, 25.
Тел. /факс: (057)700-38-64; 707-37-03, e-mail: rio@khadi.kharkov.ua**

Свідоцтво Державного комітету інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції, серія № ДК №897 від 17.04 2002 р.